

Polski Bank
Komórek Macierzystych
FamiCord Group

GRUPA KAPITAŁOWA

POLSKI BANK KOMÓREK MACIERZYSTYCH

SKONSOLIDOWANY RAPORT ZAWIERAJĄCY ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ORAZ KWARTALNĄ
INFORMACJĘ FINANSOWĄ
ZA TRZECI KWARTAŁ 2018 ROKU

Warszawa, 19 listopada 2018 roku

Spis treści

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	10
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	12
1. INFORMACJE OGÓLNE	14
1.1. Informacje o jednostce dominującej	14
1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej	15
1.3. Opis podstawowych produktów i usług	18
1.4. Podsumowanie działalności w okresie sprawozdawczym	19
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	20
2.1. Kontynuacja działalności	20
2.2. Oświadczenie o zgodności	20
3. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH	21
4. NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF	25
4.1. Status zatwierdzenia Standardów w UE	25
5. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	25
6. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	26
PRZEGLĄD SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ UWZGLĘDNIAJĄCY INFORMACJE O CZYNNIKACH MAJĄCYCH WPŁYW NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE	28
6.1. Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat	28
6.2. Wybrane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej	32
6.3. Wybrane pozycje ze sprawozdania z rachunku przepływów pieniężnych	33
6.4. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe	33
6.5. Informacje o umowach znaczących dla działalności Grupy Kapitałowej	35
7. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ RYZYKA I ZAGROŻENIA	36
7.1. Strategia Grupy Kapitałowej	36
7.2. Perspektywy i czynniki rozwoju Grupy Kapitałowej	37
7.3. Ryzyko prowadzonej działalności	43
8. PODATEK BIEŻĄCY I ODROZCZONY	44
9. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	44
10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	44
11. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	45
12. WARTOŚĆ FIRMY	45
13. AKTYWA FINANSOWE	46
14. CZYNNNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	47

15.	ZAPASY	48
16.	NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	48
17.	AKCJE I AKCJONARIAT	49
17.1.	Kapitał zakładowy	49
17.2.	Struktura akcjonariatu	49
17.3.	Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	51
18.	REZERWY	54
19.	KREDYTY I POŻYCZKI	54
20.	PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	55
21.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	56
22.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE Z TYTUŁU LEASINGU	56
23.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, W TYM RÓWNIEŻ UDZIELONE PRZEZ GRUPĘ GWARANCJE I PORĘCZENIA, TAKŻE WEKSLOWE	56
24.	PŁATNOŚCI REALIZOWANE W FORMIE AKCJI	57
25.	KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI WALUTOWYCH	59
26.	INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH UJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO	59
27.	PROGNOZY WYNIKÓW FINANSOWYCH	59
28.	INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	59
30.	INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO	61
31.	INNE INFORMACJE, KTÓRE SĄ ISTOTNE DLA OCENY SYTUACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ PBKM	61
	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	63
	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	66
	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	67
	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	68
	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (cd.)	69
	DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO PBKM S.A.	70
1.	Informacje ogólne	70
2.	Zmiany zasad rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych	70
3.	Instrumenty finansowe	72

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. w dniu 19 listopada 2018 roku.

Zarząd:

Jakub Baran

Prezes Zarządu

Tomasz Baran

Członek Zarządu

Marcin Radziszewski

Członek Zarządu

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA		30.09.2018	31.12.2017
		niebadane	badane
Aktywa trwałe	Nota	262 326 718,15	152 322 960,22
Aktywa niematerialne		6 944 250,53	6 390 217,68
Wartość firmy	12	24 215 564,10	17 135 177,69
Rzeczowe aktywa trwałe		25 171 638,19	22 477 152,79
Należności długoterminowe		377 746,01	371 187,54
Długoterminowe aktywa finansowe	13	76 435 933,37	546 090,08
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 015 781,31	4 643 366,17
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	14	124 651 362,29	99 674 556,06
Inne długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	14	1 514 442,35	1 085 212,21
Aktywa obrotowe		59 856 971,65	60 174 694,79
Zapasy	15	4 723 047,30	3 714 948,06
Należności handlowe	16	20 004 302,43	17 411 825,87
Należności z tytułu podatku dochodowego		246 438,86	329 586,87
Należności krótkoterminowe inne	16	1 521 584,54	854 518,45
Krótkoterminowe aktywa finansowe		10 194 827,97	6 059 966,00
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		11 202 486,91	18 932 615,29
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	14	9 133 163,51	11 109 217,94
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	14	2 831 120,13	1 762 016,31
Aktywa razem		322 183 689,80	212 497 655,01

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (cd.)

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		30.09.2018	31.12.2017
		niebadane	badane
Kapitał własny ogółem	Nota	114 009 269,80	80 925 688,40
Kapitał podstawowy	17	2 367 410,00	2 367 410,00
Pozostałe kapitały		86 428 978,71	65 854 950,00
Zyski/straty z lat ubiegłych		(1 689 327,43)	(17 288 764,60)
Zysk/strata okresu		29 791 012,24	29 334 304,91
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(2 744 316,25)	(317 846,51)
Kapitały własne przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		114 153 757,27	79 950 053,79
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		-144 487,47	975 634,61
Zobowiązania długoterminowe		163 046 526,79	101 985 576,79
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		36 915 308,29	30 419 130,07
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	19	58 363 015,22	6 826 501,23
Pozostałe zobowiązania finansowe		4 341 550,36	2 814 994,86
Zobowiązania długoterminowe inne		0,00	0,00
Rezerwy długoterminowe	18	233 144,66	289 192,73
Przychody przyszłych okresów	20	63 193 508,26	61 635 757,90
Zobowiązania krótkoterminowe		45 127 893,21	29 586 389,82
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	19	14 252 682,90	5 808 740,12
Pozostałe zobowiązania finansowe		1 388 866,83	1 222 894,64
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		7 496 152,33	7 016 962,63
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		897 203,61	1 145 906,09
Zobowiązania budżetowe		1 824 092,86	2 179 759,01
Pozostałe zobowiązania		8 015 148,52	441 510,19
Rezerwy krótkoterminowe	18	3 692 319,95	3 206 527,96
Przychody przyszłych okresów	20	6 662 343,69	7 824 394,16
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	20	899 082,52	739 695,02
Pasywa razem		322 183 689,80	212 497 655,01

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT*

Rachunek zysków i strat	Nota	01.07.2018- 30.09.2018	01.01.2018- 30.09.2018	01.07.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 30.09.2017
		niebadane	niebadane	niebadane	niebadane
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów		39 793 910,46	114 342 117,65	39 035 500,31	111 410 581,55
Koszty działalności operacyjnej		(30 897 134,02)	(89 745 203,61)	(26 789 681,18)	(80 423 930,82)
Amortyzacja		(1 602 583,25)	(4 514 969,17)	(1 380 528,73)	(3 828 663,50)
Zużycie materiałów i energii		(4 342 235,30)	(12 285 626,83)	(3 485 245,22)	(10 757 354,77)
Usługi obce		(11 017 552,13)	(32 202 715,84)	(9 488 802,78)	(28 072 661,92)
Podatki i opłaty		(245 106,53)	(755 864,37)	(185 919,81)	(547 034,12)
Wynagrodzenie		(9 108 323,69)	(26 056 183,26)	(7 585 785,70)	(23 246 116,62)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		(1 934 457,09)	(5 891 670,42)	(1 524 534,71)	(5 031 892,72)
Pozostałe koszty rodzajowe		(2 448 727,65)	(7 177 161,04)	(2 360 781,17)	(7 333 669,72)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(198 148,38)	(861 012,68)	(778 083,06)	(1 606 537,46)
Zysk (strata) ze sprzedaży		8 896 776,44	24 596 914,04	12 245 819,13	30 986 650,74
Pozostałe przychody operacyjne		9 943 286,96	13 691 045,71	127 155,69	3 199 678,19
Pozostałe koszty operacyjne		(825 946,02)	(1 738 429,15)	(414 832,33)	(1 475 832,40)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		18 014 117,38	36 549 530,60	11 958 142,49	32 710 496,53
Przychody finansowe		270 024,76	2 957 441,37	(136 295,69)	741 757,30
Koszty finansowe		(998 342,31)	(2 743 827,58)	(585 708,45)	(2 581 575,59)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		17 285 799,83	36 763 144,39	11 236 138,35	30 870 678,23
Podatek dochodowy		(2 412 544,41)	(7 246 473,93)	(2 561 438,65)	(6 856 418,55)
Zysk (strata) za okres sprawozdawczy		14 873 255,42	29 516 670,46	8 674 699,70	24 014 259,67
EBITDA		19 616 700,63	41 064 499,77	13 338 671,22	36 539 160,02
efektywna stawka podatkowa		13,96%	19,71%	22,80%	22,21%
<i>Przypadający:</i>					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		14 959 137,21	29 791 012,24	8 467 522,83	23 490 925,63
Udziałowcom niekontrolującym		(85 881,79)	(274 341,78)	207 176,87	523 334,04
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)					
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		3,16	6,29	1,79	4,96
Ilość akcji		4 734 820,00	4 734 820,00	4 734 820,00	4 734 820,00

*dane za rok 2018 wg. standardu MSSF 15, dane za rok 2017 wg. standardu MSR 18

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW*

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	01.07.2018- 30.09.2018 niebadane	01.01.2018- 30.09.2018 niebadane	01.07.2017- 30.09.2017 niebadane	01.01.2017- 30.09.2017 niebadane
Zysk (strata) netto za okres		14 873 255,42	29 516 670,46	8 674 699,70	24 014 259,67
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat		-	-	-	-
Zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych		-	-	-	-
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach		-	-	-	-
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		(2 243 431,48)	(1 985 414,82)	127 482,41	(158 160,98)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(2 243 431,48)	(1 997 144,82)	127 482,41	(158 160,98)
Zysk/(strata) netto z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	11 730,00	-	-
Inne całkowite dochody/(straty) po opodatkowaniu		-	-	-	-
Razem pozostałe dochody całkowite		12 629 823,94	27 531 255,64	8 802 182,11	23 856 098,69
Suma całkowitych dochodów przypadająca					
Akcjonariuszom jednostki dominującej		12 801 453,42	27 376 272,50	8 524 845,61	23 224 346,54
Udziałom niedającym kontroli		(171 629,48)	154 983,14	277 336,50	631 752,15

*dane za rok 2018 wg. standardu MSSF 15, dane za rok 2017 wg. standardu MSR 18

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT*

(sporządzony przy założeniu retrospektywnego zastosowania MSSF 15)*

Rachunek zysków i strat	Nota	01.07.2018- 30.09.2018 niebadane	01.01.2018- 30.09.2018 niebadane	01.07.2017- 30.09.2017 MSSF15*	01.01.2017- 30.09.2017 MSSF15*
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów		39 793 910,46	114 342 117,65	36 271 399,05	104 689 351,87
Koszty działalności operacyjnej		(30 897 134,02)	(89 745 203,61)	(26 789 681,18)	(80 423 930,82)
Amortyzacja		(1 602 583,25)	(4 514 969,17)	(1 380 528,73)	(3 828 663,50)
Zużycie materiałów i energii		(4 342 235,30)	(12 285 626,83)	(3 485 245,22)	(10 757 354,77)
Usługi obce		(11 017 552,13)	(32 202 715,84)	(9 488 802,78)	(28 072 661,92)
Podatki i opłaty		(245 106,53)	(755 864,37)	(185 919,81)	(547 034,12)
Wynagrodzenie		(9 108 323,69)	(26 056 183,26)	(7 585 785,70)	(23 246 116,62)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		(1 934 457,09)	(5 891 670,42)	(1 524 534,71)	(5 031 892,72)
Pozostałe koszty rodzajowe		(2 448 727,65)	(7 177 161,04)	(2 360 781,17)	(7 333 669,72)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(198 148,38)	(861 012,68)	(778 083,06)	(1 606 537,46)
Zysk (strata) ze sprzedaży		8 896 776,44	24 596 914,04	9 481 717,87	24 265 421,06
Pozostałe przychody operacyjne		9 943 286,96	13 691 045,71	127 155,69	3 199 678,19
Pozostałe koszty operacyjne		(825 946,02)	(1 738 429,15)	(414 832,33)	(1 475 832,40)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		18 014 117,38	36 549 530,60	9 194 041,23	25 989 266,85
Przychody finansowe		270 024,76	2 957 441,37	(136 295,69)	741 757,30
Koszty finansowe		(998 342,31)	(2 743 827,58)	(585 708,45)	(2 581 575,59)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		17 285 799,83	36 763 144,39	8 472 037,09	24 149 448,56
Podatek dochodowy		(2 412 544,41)	(7 246 473,93)	(2 557 453,54)	(6 813 593,12)
Zysk (strata) za okres sprawozdawczy		14 873 255,42	29 516 670,46	5 914 583,55	17 335 855,43

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2018 roku	2 367 410,00	62 037 650,03	2 039 100,00	1 778 199,97	(317 846,52)	12 045 540,31	79 950 053,80	975 634,60	80 925 688,40
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	29 791 012,24	29 791 012,24	(274 341,78)	29 516 670,46
Suma pozostałych dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	11 730,00	(1 879 213,26)	-	(1 867 483,26)	429 324,92	(1 438 158,34)
Podział zysku	-	21 107 423,71	-	-	-	(21 107 423,71)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	(4 261 338,00)	(4 261 338,00)	-	(4 261 338,00)
Umorzenie udziałów	-	(1 052 125,00)	-	-	-	-	(1 052 125,00)	-	(1 052 125,00)
Emisja nowych udziałów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	-	507 000,00	-	-	-	507 000,00	-	507 000,00
Korekta kapitałów związana ze zastosowaniem MSSF 15 po raz pierwszy	-	-	-	-	(547 256,48)	10 358 788,77	9 811 532,28	-	9 811 532,28
Transakcje na udziałach niekontrolujących	-	-	-	-	-	1 275 105,22	1 275 105,22	(1 275 105,22)	-
30 września 2018 roku	2 367 410,00	82 092 948,74	2 546 100,00	1 789 929,97	(2 744 316,26)	28 101 684,82	114 153 757,27	(144 487,48)	114 009 269,80

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (cd.)

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2017 roku	2 367 410,00	50 408 888,12	915 100,00	342 285,46	1 154 563,83	55 188 247,41	1 675 537,10	56 863 784,51
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	23 490 925,63	23 490 925,63	523 334,06	24 014 259,69
Suma pozostałych dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	(266 579,09)	-	(266 579,09)	108 418,11	(158 160,98)
Podział zysku	-	11 134 115,72	-	-	(12 403 761,91)	(1 269 646,19)	-	(1 269 646,19)
Dywidenda za 2016 rok	-	-	-	-	(5 470 905,90)	(5 470 905,90)	(1 782 124,18)	(7 253 030,08)
Umorzenie udziałów	-	(84 530,00)	-	-	-	(84 530,00)	-	(84 530,00)
Emisja nowych udziałów	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	-	843 000,00	-	-	843 000,00	-	843 000,00
Transakcje na udziałach niekontrolujących – nabycie dodatkowych udziałów	-	-	-	-	-	-	-	-
30 września 2017 roku	2 367 410,00	61 458 473,84	1 758 100,00	75 706,37	6 770 821,65	72 430 511,86	525 165,09	72 955 676,95

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	30.09.2018 niebadane	30.09.2017 niebadane
<i>Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej</i>		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	36 763 144,39	30 870 678,23
Korekty:	(12 845 602,41)	(15 311 878,45)
Amortyzacja	4 514 969,17	3 828 663,50
Odpis wartości firmy	-	(824 786,75)
Zysk (strata) z tytułu różnic kursowych	(1 914 091,41)	617 130,68
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	226 662,23	763 752,61
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(1 055 194,20)	1 610 634,77
Zmiana stanu rezerw	429 743,91	103 259,67
Zmiana stanu zapasów	(1 008 099,25)	(845 067,66)
Zmiana stanu należności	(2 775 975,12)	(6 588 262,07)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem kredytów i pożyczek	1 770 534,37	(4 963 584,33)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(13 041 890,80)	(10 134 958,21)
Inne korekty	7 738,68	1 121 339,33
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	23 917 541,98	15 558 799,78
Podatek dochodowy zapłacony	(1 997 649,78)	(149 329,32)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	21 919 892,20	15 409 470,46
<i>Działalności inwestycyjna</i>		
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów finansowych	2 172 338,72	513 843,74
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne	(5 362 100,36)	(4 725 834,08)
Wydatki na aktywa finansowe	(82 793 284,37)	(3 750 746,64)
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	(213 164,06)	(4 625 783,00)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(86 196 210,07)	(12 588 519,98)

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (cd.)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	30.09.2018 niebadane	30.09.2017 niebadane
<i>Działalność finansowa</i>			
Wpływy netto z wydania udziałów (akcji)		-	-
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek		71 515 087,44	8 500 000,00
Dotacje		1 710 453,04	1 627 192,32
Nabycie udziałów (akcji) własnych		(1 063 369,44)	(85 132,89)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	10 000 000,00
Emisja udziałów (akcji)		921 894,70	-
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(4 261 338,00)	(8 440 577,23)
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		-	-
Spłaty kredytów i pożyczek		(10 930 998,78)	(3 308 283,05)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	-
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych		-	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(810 381,32)	(610 360,83)
Odsetki zapłacone		(535 158,13)	(235 212,31)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		56 546 189,51	7 447 626,02
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(7 730 128,37)	10 268 576,50
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-	-
Środki pieniężne na początek okresu		18 932 615,28	6 809 921,31
Środki pieniężne na koniec okresu		11 202 486,91	17 078 497,80

1. INFORMACJE OGÓLNE

Prezentowane skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych za III kwartał 2018 roku przedstawia skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej według stanu na dzień 30 września 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku, jak również skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmujące dane za 3 oraz 9 miesięcy zakończonych 30 września 2018 roku i 3 oraz 9 miesięcy zakończonych 30 września 2017 roku, skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 9 miesięcy 2018 roku i 9 miesięcy 2017 roku, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych. Niniejsze skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za III kwartał 2018 roku obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Polski Bank Komórek Macierzystych”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”).

1.1. Informacje o jednostce dominującej

Spółką dominującą Grupy Kapitałowej jest Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. (PBKM S.A.) z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II 29.

Na mocy uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 2 kwietnia 2003 roku dokonano przekształcenia Spółki Polski Bank Komórek Macierzystych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Polski Bank Komórek Macierzystych Spółka Akcyjna. Spółka zawarta została na czas nieograniczony.

W dniu 28 czerwca 2003 roku Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy z siedzibą w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000166106.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 017452559 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 525-22-39-973.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest:

- pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 86.90.E,
- pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej PKD 86.90,
- praktyka lekarska specjalistyczna PKD 86.22.Z,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii PKD 72.11.Z,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych PKD 72.19.Z,
- produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych PKD 20.10.Z,
- produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych PKD 21.20.Z,
- pozostała działalność wydawnicza PKD 58.19.Z,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność PKD 63.11.Z,
- działalność związana z organizacją targów, wystaw, kongresów PKD 82.30.Z

W trakcie okresu sprawozdawczego głównym przedmiotem działalności Spółki było:

- pobieranie, preparatyka i przechowywanie komórek macierzystych, pobieranych z krwi pępowinowej.

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień publikacji niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki dominującej jest następujący:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Zarząd	Prezes Zarządu	Jakub Julian Baran
	Członek Zarządu	Tomasz Baran
	Członek Zarządu	Marcin Radziszewski
Rada Nadzorcza	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Michał Kowalczewski
	Członek Rady Nadzorczej	Witold Ryszard Kaszuba
	Członek Rady Nadzorczej	Tomasz Adam Modzelewski
	Członek Rady Nadzorczej	Agnieszka Masłowska
	Członek Rady Nadzorczej	Andrzej Jakubiak
	Członek Rady Nadzorczej	Konrad Milterski

1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej

PBKM S.A. jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych. W skład Grupy na dzień sporządzenia sprawozdania wchodził Emitent oraz 18 podmiotów (od 29 października 2018 roku – 17 podmiotów), z których dwanaście prowadzi banki komórek i tkanek, trzy usługi diagnostyczne (od 29 października 2018 roku – 2 podmioty), jedna tzw. szpital jednego dnia i jedna działalność usługową na rzecz pozostałych spółek z Grupy. Jedna spółka nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności operacyjnej.

Grupa Kapitałowa Polski Bank Komórek Macierzystych funkcjonując pod wspólną marką FamiCord Group tworzy międzynarodową grupę banków komórek macierzystych pozyskiwanych głównie z krwi pępowinowej. Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia zaangażowanie kapitałowe PBKM w zakresie ekspansji zagranicznej objęło podmioty działające na rynkach rumuńskim, łotewskim, hiszpańskim, węgierskim, włoskim, szwajcarskim, portugalskim oraz tureckim. Usługi Grupy dostępne są także m.in. w Serbii, Szwecji, Ukrainie oraz w Wielkiej Brytanii, jak i w różnych krajach bałkańskich. W ramach współpracy zagranicznej, na podstawie umów partnerskich, Grupa współpracuje ze specjalistycznymi laboratoriami m.in. w Niemczech, Stanach Zjednoczonych oraz Szwajcarii.

Na datę sporządzenia sprawozdania w skład Grupy wchodzi Spółka, 13 podmiotów bezpośrednio zależnych oraz 5 podmiotów zależnych pośrednio (od 29 października 2018 roku – 4 podmioty).

Nazwa podmiotu	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym/ogólnej liczbie głosów
SIA Cilmes Sunu Banka (Ryga, Łotwa)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 100%
Krio Intezet Zrt. (Budapeszt, Węgry)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 97,52%
Biogenis S.R.L. (Bukareszt, Rumunia)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 100%

Sevibe Cells S.L. (Barcelona, Hiszpania)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 57,52%*
Famicord Italia S.R.L. (Mediolan, Włochy)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 100%
Yaşam Bankası (Ankara, Turcja)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio - 85,0% kapitału zakładowego
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o. (Kraków, Polska)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 100%
Cryoprofil S.A. (Warszawa, Polska)	spółka odpowiadająca za zakupy dla Grupy	bezpośrednio 100% minus jedna akcja
Stemlab Diagnostic S.R.L. (Galati, Rumunia)	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	łącznie 100% w tym: - bezpośrednio 99% - pośrednio (przez Cryoprofil) 1%
Sevibe Testing S.L.U. (Girona, Hiszpania)	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	pośrednio (przez Sevibe Cells S.L.) 57,52%**
Instytut Terapii Komórkowych S.A. (Olsztyn, Polska)	spółka prowadząca tzw. szpital jednego dnia	bezpośrednio - 50,0% kapitału zakładowego - 53,5% ogólnej liczby głosów
Famicord AG (Zurych, Szwajcaria)	spółka prowadząca działalność w zakresie preparatyki i przechowywania materiału biologicznego	bezpośrednio 100%
Krionet Kft (Budapeszt, Węgry)	spółka aktualnie nieprowadząca działalności operacyjnej	bezpośrednio 100%
Biocell Lugano SA (Lugano, Szwajcaria)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio 100% (przez Famicord AG)
Stemlab S.A. (Cantanhede, Portugalia)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 95,58%
Genelab (Cantanhede, Portugalia)	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	pośrednio (przez Stemlab S.A.) 95,58%
Celvitae (Madryt, Portugalia)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab S.A.) 95,58%
Stemlab AG (Zug, Szwajcaria)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab S.A.) 95,58%

* zgodnie z MSSF 12, na dzień sporządzenia niniejszego Raportu w ocenie Zarządu Emitenta istnieje ograniczenie do podziału zysku w spółce zależnej Sevibe Cells S.L., w której wymagana jest zgoda udziałowców mniejszościowych

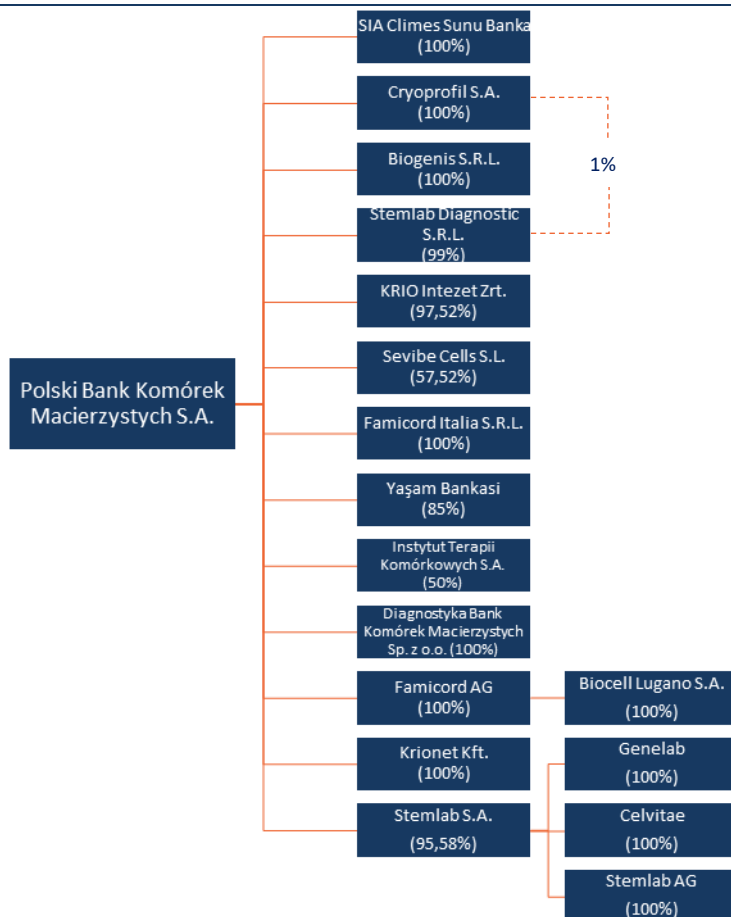
** do dnia 29 października 2018 roku, w którym nastąpiło połączenie Sevibe Cells S.L. oraz Sevibe Testing S.L.U.

W związku z przeprowadzonym nabyciem akcji spółki Stemlab S.A. pod koniec III kwartału 2018 roku, spółka ta wraz ze spółkami zależnymi zostanie włączona do konsolidacji od IV kwartału 2018 roku. Wszystkie pozostałe spółki zależne wskazane w tabeli powyżej objęte są konsolidacją metodą pełną.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w strukturze Grupy:

- W dniu 17 maja 2018 roku spółka w 100% zależna Emitenta tj. Famicord AG z siedzibą w Zurychu zawarła z Biocell Center SPA (Biocell Center) oraz MGR Srl (łącznie jako Sprzedający) umowę nabycia 100% akcji w szwajcarskiej spółce Biocell Lugano SA. Na podstawie Umowy Nabycia Spółka Zależna nabywa od Sprzedających wszystkie akcje w Biocell Lugano za cenę 1,6 mln EUR. Wraz z zawarciem Umowy Nabycia Biocell Lugano zawarła z Biocell Center umowę licencyjną na korzystnie z patentu posiadanego przez Biocell Center dotyczącego innowacyjnej metody pozyskiwania komórek macierzystych z płynu owodniowego i łożyska.
- W dniu 12 lipca 2018 roku Spółka zawarła z REF IV Luxembourg S.à r.l, KTOG Sociedade Unipessoal Lda, Proyectos Elso SL oraz dwoma osobami fizycznymi umowę sprzedaży 5.200.999 akcji w spółce Stemlab S.A. z siedzibą w Cantanhede, Portugalia stanowiących ok. 99,99% kapitału zakładowego oraz głosów. Przeniesienie własności było uzależnione od wystąpienia szeregu okoliczności o charakterze formalnym oraz prawnym, jak również od ziszczenia się warunków zawieszających w postaci (i) uzyskania przez Spółkę finansowania na wspomniany zakup oraz (ii) uzyskania zezwolenia Portugalskiego Urzędu Ochrony Konkurencji na przejście przez Emitenta kontroli nad Stemlab. W dniu 17 sierpnia 2018 roku Portugalski Urząd Ochrony Konkurencji (Autoridade da Concorrência) podjął decyzję o braku sprzeciwu wobec transakcji regulowanej umową wskazaną. W dniu 24 września 2018 r. Spółka dokonała zapłaty ostatecznej ceny w wysokości 17,5 mln EUR, co na dzień sporządzenia niniejszego raportu stanowi równowartość ok. 75,1 mln PLN za 5.200.999 akcji Stemlab S.A. z siedzibą w Cantanhede, Portugalia, stanowiących ok. 99,99% kapitału zakładowego Stemlab.. Następnie w dniu 24 września 2018 r. Spółka zbyła na rzecz osoby fizycznej będącej członkiem Rady Dyrektorów oraz pełniącej funkcję dyrektora zarządzającego (CEO) Stemlab 229.456 akcji Stemlab, stanowiących ok. 4,41% kapitału zakładowego/ogólnej liczby głosów za cenę w łącznej wysokości 0,75 mln EUR, co na dzień sporządzenia niniejszego raportu stanowi równowartość ok. 3,2 mln PLN. W wyniku dokonanych transakcji na dzień publikacji niniejszego raportu PBKM posiadał 95,58% akcji spółki Stemlab S.A.
- Po dniu bilansowym, w dniu 29 października 2018 roku nastąpiło połączenie hiszpańskiego banku tkanek i komórek Sevibe Cells S.L. oraz Sevibe Testing S.L.U., spółki prowadzącej laboratorium diagnostyczne.

Poniżej przedstawiono strukturę Grupy Kapitałowej na dzień sporządzenia niniejszego Raportu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Emitent posiadał ponadto 10,0% udziału w kapitale i głosach na zgromadzeniu wspólników zawiązanej w 2014 roku spółki RegenMed Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Ponadto PBKM jest komandytariuszem w spółce RegenMed Sp. z o.o. Sp.k., dzięki czemu kontroluje 10% udziałów bezpośrednio i pośrednio. Od września bieżącego roku pośrednio poprzez portugalską spółkę Stemlab S.A. emitent kontroluje 35% udziałów w portugalskiej spółce Bebecord. Stemlab S.A. wraz ze spółkami zależnymi zostanie włączony do konsolidacji od IV kwartału 2018 roku.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca oraz spółki z Grupy PBKM nie posiadają oddziałów/zakładów.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca posiadała niewielki pakiet akcji szwedzkiej spółki NextCell Pharma AB, a także ponad 3% akcji w niemieckim podmiocie branżowym VITA34 AG notowanym na niemieckiej giełdzie papierów wartościowych.

Na dzień 30 września 2018 roku Sevibe Cells S.L. posiadała 8,99 % akcji własnych tej spółki, które nabyła celem późniejszego umorzenia.

1.3. Opis podstawowych produktów i usług

Działalność Grupy koncentruje się na pozyskiwaniu, przetwarzaniu (preparatyce) i przechowywaniu komórek macierzystych pochodzących z krwi pępowinowej i innych tkanek popłodowych na zlecenie osób fizycznych – rodziców spodziewających się dziecka (tzw. rodzinne bankowanie krwi pępowinowej lub bankowanie rodzinne). Celem pozyskiwania i przechowywania komórek macierzystych pochodzących z krwi pępowinowej jest zapewnienie możliwości ich przeszczepienia w przypadku wystąpienia chorób, głównie hematologicznych, u dawcy lub członków jego najbliższej rodziny. Przechowywane komórki pochodzące z innych tkanek, zwłaszcza sznura pępowiny, mogą z kolei zostać w przyszłości wykorzystane do przygotowania indywidualnych terapii.

Realizując autorski model biznesowy, Grupa PBKM proponuje swoim potencjalnym klientom szereg usług i produktów, z których podstawową jest pobranie krwi pępowinowej i przechowywanie komórek macierzystych z niej pozyskanych. Wśród odrębnie płatnych usług dodatkowych wyróżnić można dwie grupy:

- oferowane razem z pobraniem krwi pępowinowej, np. pozyskiwanie i przechowywanie komórek macierzystych z fragmentów sznura pępowinowego czy z krwi łożyskowej (tzw. II frakcja krwi pępowinowej), oraz
- usługi oferowane sukcesywnie w trakcie pozostawania klientem Grupy PBKM, np. ubezpieczenia i badania diagnostyczne.

Za usługę podstawową na każdym z rynków Grupa PBKM oferuje zróżnicowane warunki cenowe, jednak kluczową przewagą jej modelu biznesowego jest elastyczność w zakresie wyboru terminów płatności za przechowywanie komórek macierzystych lub tkanek.

- W systemie przedpłaconym za określony z góry okres przechowywania, w ofercie Grupy dostępne są terminy np. 3, 5, 6, 10, 12, 18, 20, 25, 26 i 30 lat. Na każdym z rynków oferowane są jednak tylko niektóre ze wskazanych okresów. Przedpłata obejmuje zarówno pobranie, jak i przechowywanie komórek macierzystych lub tkanek.
- W systemie abonamentowym z płatnościami rocznymi, opartym o kontrakt długoterminowy obowiązujący zazwyczaj do ukończenia 18 lat przez dawcę, z opłatą inicjacyjną naliczaną z góry.

Od 2014 roku Emitent prowadzi również działalność w zakresie wytwarzania produktów leczniczych eksperymentalnej terapii zaawansowanej bazujących na komórkach mezenchymalnych, pozyskiwanych ze sznura pępowinowego, jako odpadu medycznego. Działalność ta pod względem operacyjnym nie ma związku z bankowaniem rodzinnym krwi pępowinowej. Preparaty te są zamawiane przez wyspecjalizowane placówki medyczne i znajdują kolejne zastosowania w eksperymentalnym leczeniu chorób, w przypadku których zawodzi leczenie farmakologiczne.

1.4. Podsumowanie działalności w okresie sprawozdawczym

Poniżej zaprezentowano wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat za trzy kwartały 2018 i 2017 roku:

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	114 342	111 411	2,63%
EBITDA	41 064	36 539	12,38%
Wynik netto za okres sprawozdawczy	29 517	24 014	22,91%
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	21 920	15 409	42,25%

*dane wg. MSR 18

W ciągu trzech kwartałów 2018 roku Grupa osiągnęła przychody netto ze sprzedaży na poziomie 114.342 tys. zł (co oznacza 2,63% wzrost względem analogicznego okresu roku ubiegłego). W omawianym okresie przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej wyniosły 21.920 tys. zł (wzrost o 42,25% względem analogicznego okresu roku ubiegłego) a EBITDA 41.064 (wzrost o 12,38% względem trzech kwartałów 2017 roku). W bieżącym kwartale Grupa pozyskała 5.724 nowych próbek krwi pępowinowej lub tkanek, wobec 5.487 w analogicznym okresie roku ubiegłego (wzrost o 4,3%).

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. Kontynuacja działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze niezbadane Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy („Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 34 – Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa („MSR 34”) oraz zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości mającymi zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej przyjętymi przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe składa się ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz wybranych informacji objaśniających.

Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego. Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Przyjęte przez jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły we wszystkich prezentowanych okresach. Śródroczne Skrócone Sprawozdania Finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty, które nie są zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Śródroczne Skrócone Sprawozdania Finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Wszystkie dane finansowe przedstawia się w pełnych polskich złotych, chyba że zaznaczono inaczej.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku przekazany do publicznej wiadomości 29 marca 2018 roku.

3. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH

W omawianym okresie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości oraz zmiany prezentacji danych związanych z wejściem w życie standardu MSSF 15 oraz standardu MSSF 9.

Grupa zastosowała MSSF 15 do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku. Standard wprowadza jednolity model rozliczania przychodów z umów z klientami. Podstawową zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodu w taki sposób, aby odzwierciedlał transfer przyrzeczonych towarów lub usług w kwocie odzwierciedlającej realną wartość wynagrodzenia, do którego Grupa oczekuje mieć prawo za te towary lub usługi.

Grupa zgodnie ze standardem MSSF 15 rozpoznaje przychody zgodnie z pięciostopniowym modelem ujmowania przychodów opisanymi w MSSF 15, polegającym na:

- 1) Identyfikacji kontraktu z klientem;
- 2) Identyfikacji odrębnych obowiązków świadczenia w kontrakcie;
- 3) Ustalenia ceny transakcyjnej;
- 4) Alokacji ceny transakcyjnej do odrębnych obowiązków świadczenia;
- 5) Ustalenia okresu lub momentu ujęcia przychodów z realizacji poszczególnych obowiązków świadczenia.

1) Identyfikacja kontraktu z klientem

Zasady opisane poniżej dotyczą umów o pobranie, preparatykę, badania i przechowywanie materiału biologicznego z powodu, zawieranych przez spółkę z klientami indywidualnymi. Negocjowane równolegle umowy sprzedaży innych produktów i usług, w szczególności: testów genetycznych, ubezpieczeń rozpatrywane są odrębnie. Umowa wchodzi w życie z chwilą pobrania materiału biologicznego, zawarta jest na czas nieokreślony, przyjmujemy, że okres umowy wynosi 18 lat (wówczas dziecko, którego materiał biologiczny został pozyskany, osiąga dorosłość), chyba, że została przedpłacona na dłuższy okres.

2) Identyfikacja odrębnych obowiązków świadczenia w kontrakcie

Umowy obejmują jedno lub dwa z następujących świadczeń:

- Pobranie, preparatykę, badania i kwalifikację materiału biologicznego do przechowania;
- Przechowywanie materiału biologicznego.

3) Ustalenie ceny transakcyjnej

Wartością umowy jest suma kwot należnych z tytułu realizacji wynikających z niej świadczeń w okresie jej trwania. W przypadku standardowej oferty są to opłaty dotyczące pobrania, preparatyki, badania i kwalifikacji materiału biologicznego do przechowania oraz opłata z tytułu przechowywania w okresie 18 lat, chyba że umowa została przedpłacona na dłuższy okres.

Szacując całkowitą cenę transakcyjną Grupa określa najniższą kwotę przychodów jaką może osiągnąć, określając przychód z przechowywania w formule przedpłaty na okres 18 lat. Różnica pomiędzy tak ustaloną ceną transakcyjną, a wynagrodzeniem otrzymanym w trakcie trwania umowy dla innych formuł płatności (np. płatność w modelu abonamentowym) stanowić będzie wynagrodzenie zmienne, którego realizacja uzależniona jest od preferencji klienta odnośnie wybranego modelu płatności. Ta część wynagrodzenia zmiennego będzie rozpoznawana w momencie, gdy zniknie niepewność co do jej odwrócenia się w przyszłości.

4) Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych obowiązków świadczenia

Alokacja ceny transakcyjnej dokonywana jest w oparciu o jednostkowe ceny hurtowe, skorygowane o koszty bezpośrednie i pośrednie jakie pojawiają się wyłączenie w związku z obsługą rynku detalicznego oraz o marżę oczekiwaną na rynku detalicznym.

5) Ustalenie okresu lub momentu ujęcia przychodów z realizacji poszczególnych obowiązków świadczenia

Grupa dla głównych obowiązków świadczenia w kontrakcie będzie przyjmować następujące metody pomiaru stopnia spełnienia obowiązku:

- Dla obowiązku świadczenia, jakim jest uzyskanie materiału biologicznego nadającego się do wykorzystania odzwierciedleniem stopnia wypełnienia przez Grupę obowiązku będzie ujęcie przychodu w momencie zakończenia poszczególnych czynności na bazie oszacowanego stopnia zaawansowania usługi na te momenty.
- Dla obowiązku świadczenia, jakim jest przechowywanie materiału biologicznego, odzwierciedleniem stopnia wypełniania tego obowiązku jest upływ czasu w stosunku do łącznego oszacowanego okresu przechowywania ustalonego zgodnie z wytycznymi w punkcie 3).

Grupa stosuje MSSF 15 do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z paragrafem MSSF 15C3.b) Grupa stosuje niniejszy MSSF retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w rocznym okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania. Jednocześnie w ramach tej przejściowej metody, Grupa stosuje niniejszy standard retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

	Standard obowiązujący do końca 2017	Standard obowiązujący od 01.2018
Podejście do umowy	Jednolity kontrakt bez wyodrębnienia oddzielnych świadczeń	Wyodrębnienie w kontrakcie jednego lub dwóch świadczeń: - Pobranie, preparatyka, badania i kwalifikacja materiału biologicznego do przechowania - Przechowywanie materiału biologicznego
Szacowany okres trwania kontraktu (abonament)	Różny na poszczególnych rynkach Zakładany czas trwania kontraktu wydłużany co roku dla nowo zawartych umów na podstawie danych historycznych	Spójny na wszystkich rynkach okres 18 lat Brak corocznego wydłużania okresu trwania kontraktu dla nowych umów
Całkowity przychód z umowy (abonament)	Obejmuje wszystkie należne przychody związane z usługą pobrania, preparatyki i przechowywania komórek wynikające z treści umowy w szacowanym okresie trwania kontraktu, <u>przy założeniu że przychody z przechowywania, prognozuje się w kwocie nominalnej na podstawie cennika.</u>	Suma kwot należnych z tytułu realizacji umowy i wynikających z niej świadczeń w zakładanym okresie jej trwania, <u>przy założeniu że przychód z przechowywania określony jest w formule przedpłaty na okres 18 lat (zawierający dyskonto względem opłat rocznych w wysokości ok. 40%)</u>

Alokacja ceny transakcyjnej	Brak	Cena transakcyjna alokowana w oparciu o ceny hurtowe, skorygowane o koszty bezpośrednie i pośrednie dotyczące rynku detalicznego
Moment ujęcia przychodów dla umów B2C	Przychody ustala się w relacji do całkowitego przychodu z umowy w szacowanym okresie jej trwania według stopnia zaawansowania wykonania usługi mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi.	Przychody z preparatyki rozpoznane w momencie wykonania usługi - ich wysokość określona jest w oparciu o alokację ceny transakcyjnej Przychody z przechowywania rozłożone liniowo w czasie trwania kontraktu
Wpływ zmiany zasad na przychody rozpoznawane z umów B2C		Spadek przychodów z nowych umów i wzrost z umów zawartych do końca 2017 roku Wyższe rezerwy na churn* związane z wydłużeniem zakładanego okresu trwania umowy, pomimo przyjęcia do kalkulacji przychodów wartości jak dla 18-letnich przedpłat

* Churn to rezygnacja z przechowywania po wykonaniu usługi preparatyki pobranego materiału nie wynikająca z wyników badań laboratoryjnych.

MSSF 9 „Instrumenty Finansowe” wprowadza zmiany w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych, metod wyceny (według zamortyzowanego kosztu oraz według wartości godziwej), zasad utraty wartości aktywów finansowych (w miejsce modelu strat poniesionych ma być stosowany model straty oczekiwanej) oraz klasyfikacji instrumentów finansowych. Ze względu na nieznaczny wpływ Grupa stosuje standard MSSF 9 z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych. Korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostały wprowadzone 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Zgodnie z nowymi zasadami utraty wartości aktywów finansowych, Grupa jest zobowiązana do tworzenia odpisów aktualizujących w oparciu o oczekiwane straty kredytowe mogące się pojawić na przestrzeni całego życia danego instrumentu, natomiast jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem znacząco nie wzrosło, to Grupa wycenia odpis z tytułu straty na tym instrumencie w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

Spółka stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych, za wyjątkiem należności handlowych:

- Stopień 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następnych 12 miesięcy);
- Stopień 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;

- Stopień 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Należności handlowe zalicza się do Stopnia 2 lub Stopnia 3:

- Stopień 2 – obejmuje należności handlowe, do których zastosowano podejście uproszczone do wyceny oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności, za wyjątkiem pewnych należności handlowych zaliczonych do Stopnia 3;
- Stopień 3 – obejmuje należności handlowe przeterminowane o ponad 90 dni lub zidentyfikowane indywidualnie jako nieobsługiwane.

W zakresie w jakim zgodnie z powyższym modelem konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Spółka uwzględni następujące przesłanki przy dokonywaniu tej oceny:

- pożyczka jest przeterminowana o co najmniej 30 dni;
- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy, np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegotiacja warunków ze względu na trudności finansowe itp.
- dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

Grupa przeprowadziła analizę wpływu oczekiwanych strat w zakresie należności krótkoterminowych używając uproszczoną metodę, dopuszczoną do stosowania przez MSSF 9 w stosunku do krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług w zakresie wpływu oczekiwanych strat. Analiza wykazała, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług odpis z tytułu utraty wartości pozostanie na poziomie zbliżonym do salda odpisu na dzień bilansowy, zmniejszy zyski zatrzymane o 330 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany standardów na poszczególne dane bilansowe:

	1 stycznia 2018 (bez wpływu MSSF 15 i MSSF 9)	Wpływ MSSF 15	Wpływ MSSF 9	1 stycznia 2018 (dane przekształcone)
Aktywa trwałe	152 322 960,22	7 237 444,86		159 560 405,08
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 643 366,17	(1 435 135,01)		3 208 231,16
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	99 674 556,06	8 672 579,87		108 347 135,93
Aktywa obrotowe	60 174 694,79	(2 268 936,73)	(329 554,92)	57 576 203,14
Należności handlowe	17 411 825,87	-	(329 554,92)	17 082 270,95
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	11 109 217,94	(2 268 936,73)		8 840 281,21
AKTYWA RAZEM	212 497 655,01	4 968 508,13	(329 554,92)	217 136 608,21
Kapitał własny	80 925 688,40	10 140 135,07	(329 554,92)	90 736 268,55
Zyski zatrzymane	12 045 540,31	10 687 391,55	(329 554,92)	22 403 376,94
Różnice kursowe z konsolidacji	(317 846,51)	(547 256,48)		(865 102,99)
Zobowiązania długoterminowe	101 985 576,79	(4 338 058,39)		97 647 518,40
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30 419 130,07	1 545 942,23		31 965 072,31
Przychody przyszłych okresów długoterminowe	61 635 757,90	(5 884 000,62)		55 751 757,28
Zobowiązania krótkoterminowe	29 586 389,82	(833 568,56)		28 752 821,27
Przychody przyszłych okresów krótkoterminowe	7 824 394,16	(833 568,56)		6 990 825,60
PASYWA RAZEM	212 497 655,01	4 968 508,13	(329 554,92)	217 136 608,21

4. NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF

4.1. Status zatwierdzenia Standardów w UE

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Grupa zastosuje MSSF 16 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.
- Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. „Roczne zmiany MSSF 2015-2017”, które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Grupa zastosuje powyższe zmiany zgodnie z ustaleniami Unii Europejskiej od 1 stycznia 2019 r. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 23 *Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego* wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r. Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.
- Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Grupa Kapitałowa jest obecnie na etapie analizy wpływu MSSF 16 na sprawozdania finansowe. Pozostałe, wyżej wymienione standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

5. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe mogą odbiegać od rzeczywistych wyników. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe to:

- Szacowana utrata wartości firmy - Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości, Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, czyli spółek, do których odnosi się wartość firmy, wyliczana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF). Szczegółowe informacje dotyczące wartości firmy zaprezentowane zostały w nocie 12 niniejszego sprawozdania.

- Szacowana utrata wartości przyszłych wpływów z rocznych kontraktów rozpoznanych na przejęciu jednostki zależnej – Grupa rocznie testuje wartość przyszłych wpływów z rocznych kontraktów rozpoznanych na przejęciu jednostki zależnej pod kątem utraty wartości.
- Szacowana utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych - na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów.
- Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności - wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. Przewidywany okres użytkowania podlega okresowej weryfikacji.
- Szacowane okresy długości trwania kontraktu oraz szacowanie przyszłych kosztów kontraktu – w omawianych okresach szacowana długość trwania kontraktu dla poszczególnych krajów została określona w sposób przedstawiony w tabeli poniżej. Należy przy tym ponownie podkreślić, że z powodu różnych standardów kalkulacji przychodu z danego okresu przechowywane dane w latach 2017 i 2018 są nieporównywalne:

Kraj	30.09.2018	30.09.2017
Polska	18	13
Węgry	18	11
Łotwa	18	13
Rumunia	18	11
Turcja	18	5

6. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Grupy, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

W Grupie Polski Bank Komórek Macierzystych wyodrębnia się następujące segmenty sprawozdawcze (segment sprawozdawczy, to taki segment operacyjny, dla którego MSSF 8 wymaga dokonania ujawnień):

- **Rynek strategiczny** - segment obejmujący podmioty osiągające przychody głównie na rynku krajowym, hiszpańskim oraz tureckim, którego wyniki są regularnie analizowane przez Zarząd jednostki dominującej, jako głównego organu decyzyjnego. W skład tego segmentu wchodzi między innymi następujące podmioty: Polski Bank Komórek Macierzystych S.A., Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o., Cryoprofil S.A., Instytut Terapii Komórkowych S.A., Yasam Bankasi oraz Sevibe Cells S.L.
- **Pozostałe rynki** - segment obejmuje spółki osiągające przychody przede wszystkim na rynkach: węgierskim, rumuńskim, łotewskim, włoskim oraz szwajcarskim. Wyniki segmentu jako całości są przedmiotem regularnej weryfikacji przez kierownictwo jednostki dominującej. W większości podmioty wchodzące w skład segmentu oferują usługi w zakresie preparowania i przechowywania krwi pępowinowej dla klientów indywidualnych.

W związku z nabyciem 24 września 2018 r. akcji spółki Stemlab (Portugalia), która będzie konsolidowana od IV kwartału 2018 roku, a także wprowadzeniem nowej międzynarodowej oferty sprzedażowej - Zarząd PBKM

analizuje możliwość zmiany segmentacji działalności spółki, aby lepiej odzwierciedlić główne obszary prowadzonej działalności.

W III kwartale 2018 oraz w III kwartale 2017 roku Grupa Kapitałowa PBKM nie zidentyfikowała wiodących klientów, których wartość obrotów przekroczyła poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży.

Ze względu na fakt, iż wartość obrotu ze sprzedaży innych usług, niż podstawowa nie przekracza 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupa nie wydziela przychodów ze względu na rodzaje sprzedawanych usług.

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne w okresie 9 miesięcy 2018 roku kształtują się następująco:

Dane za III kwartały 2018 narastająco [tys. zł]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Działalność nieprzypisana Eliminacje	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	90 142	24 200	-	114 342
Sprzedaż pomiędzy segmentami	2 140	0	(2 140)	-
Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	22 717	13 788	44	36 549
Amortyzacja	3 989	526	-	4 515
EBITDA	26 706	14 314	44	41 064
Przychody/koszty finansowe	2 662	(20)	(2 428)	214
Podatek dochodowy	-	-	(7 246)	(7 246)
Zysk netto	-	-	-	29 517

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na dzień 30 września 2018 roku:

Dane na dzień 30 września 2018 [tys. zł]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Eliminacje	Razem
Aktywa razem	271 037	69 925	(18 778)	322 184
Wartość firmy	16 821	7 395	-	24 216
Zobowiązania długo- i krótkoterminowe	184 060	33 958	(10 544)	207 474

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne dla okresu trzech kwartałów 2017 roku kształtują się następująco:

Dane za III kwartały 2017 narastająco [tys. zł]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Działalność nieprzypisana Eliminacje	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	90 591	20 820	-	111 411
Sprzedaż pomiędzy segmentami	1 403	271	(1 674)	-
Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	26 380	6 322	8	32 710
Amortyzacja	3 318	511	-	3 829
EBITDA	29 698	6 833	8	36 539
Przychody/koszty finansowe	4 130	(398)	(5 572)	(1 840)
Podatek dochodowy	-	-	(6 856)	(6 856)
Zysk netto	-	-	-	24 014

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na dzień 30 września 2017 roku:

Dane na dzień 30 września 2017 [tys. zł]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Eliminacje	Razem
Aktywa razem	182 502	31 771	(6 311)	207 962
Wartość firmy	17 330	571	-	17 901
Zobowiązania długo- i krótkoterminowe	106 225	31 857	(3 076)	135 006

PRZEGLĄD SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ UWZGLĘDNIAJĄCY INFORMACJE O CZYNNIKACH MAJĄCYCH WPŁYW NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE

6.1. Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018*	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	114 342	104 690	9,2%
Koszty działalności operacyjnej	(84 883)	(78 971)	7,5%
Wynik ze sprzedaży	29 459	25 719	14,5%
Koszty działalności R&D	(2 737)	(510)	436,8%
EBITDA	32 026	29 244	9,5%
EBIT (wynik z działalności operacyjnej)	27 512	25 415	8,3%
Wynik przed opodatkowaniem	27 725	24 189	14,6%
Wynik netto za okres sprawozdawczy	20 963	17 375	20,7%

* dane skorygowane o zdarzenia jednorazowe: pozostałe przychody z tyt. korekty VAT (2018: 11.163 tys. zł; 2017: 2.049 tys. zł), koszty programu motywacyjnego (2018: 507 tys. zł; 2017: 843 tys. zł), koszty poniesione w związku z okresowym zaprzestaniem działalności w Turcji (2018: 186 tys. zł) koszty rezerwy na prace badawczo rozwojowe (2017: 532 tys. zł), koszty procesów akwizycyjnych (2018: 1.250; 2017: 100 tys. działalność operacyjna i 262 tys. zł działalność finansowa), wynik na sprzedaży Famicord Hungary (2017: 351 tys. zł), jednorazowy obowiązek zapłaty podatku CIT w związku ze zwolnieniem z opodatkowania usług oferowanych przez Krio (2018: 484 tys. zł).

Przychody netto ze sprzedaży w danych za rok 2017 zostały zaprezentowane w sposób, jakby MSSF 15 zastosować retrospektywnie (z efektem pomniejszenia o 6.721 tys. zł, zaś wynik netto byłby skorygowany o podatek wynikający z wpływu nowej polityki 43 tys. zł)

W ciągu 9 miesięcy 2018 r. Grupa osiągnęła zgodnie z nowym standardem MSSF 15 wynik EBITDA skorygowany o zdarzenia jednorazowe na poziomie 32 026 tys. zł (wzrost o 9,5% względem analogicznego okresu roku ubiegłego uwzględniającego retrospektywnie zmianę standardu) oraz łączne przychody z bankowania rodzinnego (B2C) i w segmencie B2B na poziomie 101 685 tys. zł, czyli o 9,1% wyższe w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Bez uwzględniania kosztów działalności R&D EBITDA z podstawowej działalności operacyjnej w okresie 9 miesięcy 2018 roku wyniosła 34 763 tys. zł i jest wyższa o blisko 17% względem analogicznego okresu roku ubiegłego.

Sprzedaż w segmencie B2C stanowi około 87,6% sprzedaży Grupy. Poziom generowanych przychodów w B2C jest przede wszystkim pochodną liczby pozyskiwanych nowych próbek i wolumenu przechowywanych próbek z poprzednich lat, a także cen usług podstawowych. Za oferowane usługi poszczególne spółki Grupy pobierają wynagrodzenie w dwóch modelach: przedpłaconym i abonamentowym. Natomiast w segmencie B2B sprzedaż jest uzależniona od wartości zawieranych kontraktów z innymi podmiotami. Ponadto Grupa generuje przychody z usług medycznych związanych z wytwarzaniem produktów leczniczych na bazie komórek macierzystych.

W omawianym okresie Spółka zwiększyła swoje zaangażowanie w prace badawcze ponosząc z tego tytułu koszty w wysokości 2,7 mln zł, tj. ponad pięć razy więcej względem analogicznego okresu roku ubiegłego. Koszt prac badawczych jest ujmowany w całości w kosztach bieżących Spółki, natomiast koszty prac rozwojowych podlegają na bieżąco kapitalizacji.

W efekcie uzyskania pozytywnego wyroku Sądu Najwyższego na Węgrzech, który potwierdził iż usługi oferowane przez Krio Intezet Zrt. w 2011 roku nie podlegały opodatkowaniu podatkiem VAT, spółka zależna Krio Intezet Zrt. wystąpiła o skorygowanie deklaracji VAT za 2012 rok oraz za okres od stycznia 2013 roku do lipca 2017 roku. W skutek pozytywnego rozstrzygnięcia sporu ww. organ podatkowy w omawianym okresie dokonał na rzecz Krio Intezet Zrt. zwrotu podatku VAT za wyżej wymienione okresy w łącznej kwocie 11 mln zł.

W ciągu 9 miesięcy 2018 roku Grupa poniosła dodatkowe koszty związane z procesami akwizycyjnymi, których łączne koszty w omawianym okresie wyniosły 1 250 tys. zł oraz zawiązania odpisu na niefinansowe aktywa trwałe w wysokości 513 tys. zł. Dodatkowo w omawianym okresie Grupa ujęła w kosztach wynagrodzeń kolejne transe programu motywacyjnego o łącznej wartości 507 tys. zł (w analogicznym okresie roku ubiegłego było to odpowiednio 843 tys. zł).

Wyniki Grupy za 9 miesięcy 2018 roku w ujęciu porównawczym bez uwzględnienia zdarzeń jednorazowych oraz bez uwzględnienia retrospektywnie zmiany standardu raportowania przedstawiały się następująco:

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	114 342	111 411	2,6%
Koszty działalności operacyjnej	(87 008)	(79 914)	8,9%
Wynik ze sprzedaży	27 334	31 497	-13,2%
Koszty działalności R&D	(2 737)	(510)	436,8%
EBITDA	41 064	36 539	12,4%
EBIT (wynik z działalności operacyjnej)	36 550	32 710	11,7%
Wynik przed opodatkowaniem	36 763	30 871	19,1%
Wynik netto za okres sprawozdawczy	29 517	24 014	22,9%

*dane wg. MSR 18

Ze względu na zróżnicowany potencjał poszczególnych rynków, Grupa dokonała segmentacji działalności na obszary:

- rynki strategiczne, do których należą Polska, Hiszpania i Turcja,
- rynki pozostałe, do których należą m. in. Węgry, Rumunia, Włochy i Łotwa,
- ponadto Grupa działa w modelu B2B m.in. w następujących krajach: Ukraina, Szwecja, Serbia, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Słowenia, Albania, Szwajcaria, Chorwacja. Przychody z umów B2B są rozpoznawane w zależności od kraju świadczącego daną usługę zarówno na rynkach strategicznych jak i pozostałych.

Szczegółowa informacja na temat segmentów działalności została zamieszczona w punkcie 6 niniejszego sprawozdania finansowego Grupy Polski Bank Komórek Macierzystych.

Poniżej w tabeli zaprezentowano przychody ze względu na źródła ich pozyskiwania – alokacja według rachunkowości zarządczej.

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	114 342	111 411	2,6%
<i>w tym:</i>			
- przychody z bankowania B2C i B2B	101 685	99 933	1,8%
- przychody z terapii komórkowych	10 250	8 583	19,4%
- przychody z pozostałych usług medycznych	1 311	1 678	-21,9%
- pozostałe przychody	1 097	1 217	-9,9%

*dane wg. MSR 18

Poniżej w tabeli zaprezentowano rozpoznane przychody z bankowania rodzinnego, tj. w grupie B2C:

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody z bankowania próbek B2C	100 166	99 386	0,8%
- przychody z próbek w pierwszym roku	79 483	80 745	-1,6%
w tym:			
w modelu abonamentowym	52 203	49 350	5,8%
w modelu przedpłaconym	27 280	31 395	-13,1%
- przychody z przechowywania próbek	20 683	18 641	11,0%
w tym:			
w modelu abonamentowym	15 746	11 909	32,2%
w modelu przedpłaconym	4 937	6 732	-26,7%

*dane wg. MSR 18

Spadek przychodów z próbek za okres 9 miesięcy 2018 roku (względem analogicznego okresu roku ubiegłego) wynika ze zmiany polityki liczenia przychodów (MSSF 15). Wzrost przychodów z przechowywania jest pochodną wzrostu zakumulowanej liczby przechowywanych próbek lub tkanek.

Porównując łączne przychody z bankowania próbek B2C za 9 miesięcy 2018 roku do przekształconych danych za 9 miesięcy roku 2017 Grupa osiągnęła wzrost o 9,1%, co jest pochodną wzrostu liczby nowych umów oraz z abonamentu.

Poniższa tabela przedstawia jak kształtowałyby się przychody w okresie od 1 stycznia 2017 do 30 września 2017 roku gdyby Grupa zastosowała nowy standard MSSF 15 *Przychody z Umów z klientami* retrospektywnie.

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	114 342	104 690	9,2%
w tym:			
- przychody z bankowania B2C i B2B	101 685	93 212	9,1%
- przychody z terapii komórkowych	10 250	8 583	19,4%
- przychody z pozostałych usług medycznych	1 311	1 678	-21,9%
- pozostałe przychody	1 097	1 217	-9,9%

* wysokość przychodów jaka miałyby miejsce gdyby MSSF 15 zastosować retrospektywnie

Bieżący okres to także dalszy dynamiczny wzrost przychodów z obszaru B2B, w szczególności przychodów z usług medycznych związanych z testowaniem i wytwarzaniem produktów ATMP na bazie komórek macierzystych oraz ich wykorzystania w eksperymentalnych terapiach komórkowych. W stosunku do dziewięciu miesięcy 2017 roku, przychody w bieżącym okresie wzrosły o ponad 19%. Zmniejszenie przychodów z pozostałych usług medycznych związane jest ze sprzedażą w ubiegłym roku spółki Famicord Hungary, która świadczyła w I kwartale ubiegłego roku usługi w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej.

Poniższa tabela przedstawia łączny zafakturowany przychód Grupy z tytułu świadczenia usług bankowania próbek krwi pępowinowej lub tkanek w obszarze B2C:

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017*	zmiana %
Przychody zafakturowane z bankowania próbek B2C	89 293	90 360	-1,2%
Przychody zafakturowane z próbek w pierwszym roku dla umów zawartych w modelu abonamentowym	26 292	22 973	14,4%
Przychody zafakturowane z próbek w pierwszym roku dla umów zawartych w modelu przedpłaconym	32 751	40 318	-18,8%
Przychody zafakturowane dla próbek w przechowywaniu	30 250	27 069	11,8%

*dane wg. MSR 18

W omawianym okresie przychody zafakturowane dla próbek w pierwszym roku spadły łącznie o 1,2%, co jest związane przede wszystkim z pozyskaniem mniejszej ilości nowych próbek lub tkanek do przechowywania płatnych w modelu przedpłaconym. Wzrost przychodów zafakturowanych dla próbek w przechowywaniu związany jest z wzrostem zakumulowanej liczby próbek przechowywanych przez spółki Grupy.

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały liczby próbek rodzinnych krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych w segmencie B2C, według danych zarządczych.

[w sztukach]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	zmiana %
Liczba próbek B2C na koniec okresu	162 507	142 105	14,4%
<i>udział % abonamentu na koniec okresu</i>	<i>62,0%</i>	<i>62,2%</i>	<i>-0,2</i>
Liczba próbek B2C i B2B na koniec okresu	175 626	154 647	13,6%

Uwzględniając sfinalizowaną w dniu 24 września 2018 roku transakcję zakupu portugalskiej spółki Stemlab wyniki operacyjne Emitenta na koniec III kwartału 2018 roku przedstawiają się następująco:

- liczba przechowywanych próbek krwi pępowinowej lub tkanek w segmencie B2C na koniec III kwartału 2018 roku wyniosła 226.589 (w tym: 44,5% umów w modelu abonamentowym), wobec 142.105 próbek krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych na koniec III kwartału 2017 roku (w tym 62,2% umów w modelu abonamentowym), co oznacza wzrost o 59,4%;

- liczba przechowywanych próbek krwi pępowinowej lub tkanek w segmencie B2C oraz B2B na koniec III kwartału 2018 roku wyniosła 280.016 wobec 154.647 próbek krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych na koniec III kwartału 2017 roku, co oznacza wzrost o 81,1%.

Poniższa tabela przedstawia liczbę nowo pozyskanych próbek lub tkanek w poszczególnych okresach sprawozdawczych:

[w sztukach]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	zmiana %
Liczba nowo pozyskanych próbek	15 822	15 487	2,2%
<i>Udział % abonamentu</i>	<i>59,1%</i>	<i>57,6%</i>	<i>1,6</i>

[w sztukach]	01.07.2018- 30.09.2018	01.07.2017- 30.09.2017	zmiana %
Liczba nowo pozyskanych próbek	5 724	5 487	4,3%
<i>Udział % abonamentu</i>	<i>59,2%</i>	<i>61,1%</i>	<i>-1,9</i>

*Dane nie uwzględniają próbek pozyskanych przez portugalską spółkę Stemlab

Na koniec września 2018 roku w segmencie B2C odnotowano 14,4% wzrost liczby próbek krwi pępowinowej lub tkanek względem skumulowanej liczby próbek komórek macierzystych lub tkanek na koniec września 2017 roku. W omawianym okresie Grupa pozyskiwała więcej nowych próbek krwi pępowinowej lub tkanek zarówno na rynkach strategicznych jak i na rynkach pozostałych, niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W tym zakresie kontynuowany był trend widoczny w ubiegłych kwartałach na poszczególnych rynkach. Łącznie Grupa w ciągu 9 miesięcy 2018 roku pozyskała 15.822 próbek krwi pępowinowej lub tkanek, wobec 15.487 próbek krwi pępowinowej lub tkanek pozyskanych w ciągu 9 miesięcy 2017 roku. Dzięki temu, na dzień 30 września 2018 spółki Grupy przechowywały łącznie 175,6 tys. próbek krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych w segmencie B2C oraz B2B, z uwzględnieniem przejętej spółki Stemlab spółki Grupy przechowywały łącznie 280 tys. próbek krwi pępowinowej lub tkanek. Zwiększenie w ciągu 9 miesięcy 2018 roku udziału umów płatnych w modelu abonamentowym w ogólnej liczbie nowo pozyskanych próbek, wynika z wzrostu liczby podpisywanych umów w krajach, gdzie obowiązuje głównie abonamentowy model płatności. Jak wcześniej wspomniano tempo wzrostu pozyskiwania nowych próbek krwi pępowinowej lub tkanek osłabło przede wszystkim w związku z tymczasowym zawieszeniem działalności na rynku tureckim.

Szczegółowe informacje na temat kosztów bezpośrednich realizacji umów w obszarze B2C przedstawia poniższa tabela:

[tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	zmiana %
Koszty próbek w pierwszym roku	29 629	26 863	10,3%
Koszty przechowywania próbek	6 208	5 441	14,1%
Koszty bezpośrednie pozostałych usług	7 504	8 616	-12,9%
Koszty R&D	2 737	510	436,8%
Koszty marketingu i struktur sprzedaży	25 259	23 063	9,5%
Koszty ogólne i administracji	18 408	15 931	15,5%

W ciągu 9 miesięcy 2018 roku koszt próbek w pierwszym roku wzrósł w stosunku do ubiegłorocznego o 10,3% co w dużej mierze wynika z większej liczby pobranych materiałów, wzrostu opłat z tytułu pobrania krwi pępowinowej lub tkanek oraz wybierania przez klientów szerszych pakietów usług dodatkowych. Wzrost kosztów przechowywania związany jest z wzrostem zakumulowanej liczby próbek lub tkanek w przechowywaniu oraz rozszerzeniem oferty produktowej w niektórych spółkach Grupy, nie mniej koszt per próbka utrzymuje się na stabilnym poziomie. Bieżący okres to również zwiększenie zakresu prac badawczo rozwojowych, na które w ciągu 9 miesięcy 2018 roku wydatkowano łącznie 2,7 mln zł, tj. ponad 5 razy więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Koszty prac badawczych trafiają bezpośrednio w koszty bieżącej działalności. Poniesienie o 9,5% wyższych kosztów sprzedaży i marketingu związane jest z powiększeniem struktur sprzedażowych oraz przeprowadzaniem kampanii marketingowych, które mają na celu zwiększyć wiedzę klientów na temat bankowania komórek z krwi pępowinowej. Wzrost kosztów ogólnych i administracji związany jest głównie z poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z prowadzonymi działaniami inwestycyjnymi.

6.2. Wybrane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej

W tabeli poniżej zaprezentowano wybrane pozycje śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

[w tys. PLN]	30.09.2018	31.12.2017	zmiana %
Aktywa trwałe	262 327	152 323	72,2%
Aktywa obrotowe	59 857	60 175	-0,5%
Aktywa razem	322 184	212 498	51,6%

Wzrost wartości aktywów trwałych związany był przede wszystkim z pozycją rozliczeń międzyokresowych przychodów o charakterze długoterminowym, z wzrostem inwestycji długoterminowych związanych z objęciem akcji w spółce Stemlab S.A. oraz rzeczowych aktywów trwałych i wynikał ze wzrostu skali działalności Grupy.

[w tys. PLN]	30.09.2018	31.12.2017	zmiana %
Kapitał własny	114 009	80 926	40,9%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania długoterminowe	163 047	101 986	59,9%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe	45 128	29 586	52,5%
Pasywa razem	322 184	212 498	51,6%

Grupa utrzymuje stabilną strukturę finansowania, około 35% sumy bilansowej stanowią kapitały własne. Wzrost kapitałów własnych w ciągu 9 miesięcy 2018 roku względem roku 2017 związany jest z wypracowaniem zysku w okresie. Wzrost zobowiązań długoterminowych wynikał z zwiększenia pozycji kredyty długoterminowe zaciągnięte w celach akwizycyjnych, zwiększenia rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz wzrostu przychodów przyszłych okresów, korespondujących ze wzrostem rozliczeń przychodów po stronie aktywów.

6.3. Wybrane pozycje ze sprawozdania z rachunku przepływów pieniężnych

Poniżej przedstawiono wybrane pozycje z sprawozdania rachunku przepływów pieniężnych:

[w tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017**	zmiana %
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	36 763	30 871	19,1%
Korekty	(12 846)	(15 312)	-16,1%
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	23 917	15 559	53,7%
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	21 920	15 409	42,2%
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(86 196)	(12 589)	584,7%
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	56 546	7 448	659,3%
Środki pieniężne na początek okresu	18 933	6 810	178,0%
Środki pieniężne na koniec okresu	11 202	17 078	-34,4%

..** dane opublikowane

6.4. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe:

[dane w %]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017**	zmiana p.p.
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży	21,5%	27,8%	-6,3
Wskaźnik rentowności EBITDA	35,9%	32,8%	3,1
Wskaźnik rentowności operacyjnej	32,0%	29,4%	2,6
Wskaźnik rentowności brutto	32,2%	27,7%	4,4
Wskaźnik rentowności netto	25,8%	21,6%	4,3
Wskaźnik rentowności aktywów ROA	9,2%	11,5%	-2,4
Wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE	25,9%	32,9%	-7,0
Wskaźnik zadłużenia aktywów	24,3%	11,4%	12,9
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	68,7%	32,6%	36,1

..** dane opublikowane

Poniżej zamieszczono definicje poszczególnych wskaźników finansowych:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży – stosunek zysku (straty) ze sprzedaży do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności EBITDA – stosunek zysku (straty) na działalności operacyjnej powiększonej o amortyzację do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności operacyjnej – stosunek zysku (straty) na działalności operacyjnej do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności brutto – stosunek zysku (straty) brutto do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności netto – stosunek zysku (straty) netto do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności aktywów ROA – stosunek zysku (straty) netto do aktywów ogółem na koniec okresu,
- wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE – stosunek zysku (straty) netto do kapitałów własnych na koniec okresu,
- wskaźnik zadłużenia aktywów – stosunek sumy zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego do sumy bilansowej,
- wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – stosunek sumy zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego do kapitałów własnych ogółem na koniec okresu.

W ciągu 9 miesięcy 2018 roku Grupa poniosła następujące nakłady na inwestycje:

[dane w tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017
Rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	5 362	3 520
Udziały i akcje w innych podmiotach	82 793	894
Razem nakłady kapitałowe	88 155	4 414

Poniesione w ciągu 9 miesięcy 2017 roku nakłady dotyczyły przede wszystkim zakupu urządzeń wykorzystywanych w procesie wytwarzania produktów leczniczych zaawansowanych terapii komórkowych. Ponadto w omawianym okresie Grupa poniosła nakłady związane z wdrażaniem systemu ERP do zmian wynikających z wdrożenia nowego standardu rozpoznawania przychodów oraz nakłady związane z zwiększeniem floty samochodowej (zakup sfinansowany leasingiem). Ponadto w omawianym okresie Grupa zakupiła akcje portugalskiego podmiotu Stemlab S.A. wraz z jego podmiotami zależnymi, ponadto zwiększyła swoje zaangażowania w niemieckim podmiocie branżowym VITA34 AG notowanym na niemieckiej giełdzie papierów wartościowych. W III kwartale 2017 roku Grupa poniosła również nakłady na zakup urządzeń medycznych i laboratoryjnych oraz sprzętu IT wykorzystywanych w bieżącej działalności.

W 2017 roku jednostka dominująca, w ramach rozpoczętej współpracy związanej z wykorzystaniem produktów leczniczych zaawansowanych terapii komórkowych, objęła również mniejszościowy pakiet akcji w szwedzkiej spółce NextCell Pharma AB. Poniżej przedstawiono główne pozycje aktywów niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych:

Aktywa niematerialne	30.09.2018	31.12.2017
Koszty zakończonych prac rozwojowych	342 522,97	423 859,03
Inne aktywa niematerialne	812 815,60	1 189 054,65
Umowy z klientami	2 702 824,79	2 968 101,80
Aktywa niematerialne w budowie	3 086 087,17	1 809 202,20
Razem	6 944 250,53	6 390 217,68

Pozycja umowy z klientami przedstawia szacowane przyszłe wpływy z rocznych kontraktów rozpoznane na przejęciu jednostek zależnych. Na dzień bilansowy okres amortyzacji dla przejętych kontraktów spółki Longa Vita Sp. z o.o. (obecnie połączonej z PBKM S.A.) wynosi 6 lat, natomiast dla spółki Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o. 8 lat.

Wszystkie aktywa niematerialne, poza wartością firmy, ujmowane przez Grupę mają określony okres użytkowania. Na dzień 30 września 2018 roku aktywa niematerialne nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

Na dzień 30 września 2017 roku w pozycji zaliczki na aktywa niematerialne zaprezentowane zostały nakłady poniesione przez jednostkę dominującą na rozwój systemów ERP oraz nakłady na prace badawczo rozwojowe związane z rozwojem technologii namnażania komórek mezenchymalnych.

Rzeczowe aktywa trwałe	30.09.2018	31.12.2017
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	6 448 293,56	5 982 585,38
Urządzenia techniczne i maszyny	10 016 929,40	10 241 301,87
Środki transportu	2 809 273,67	2 269 368,73
Inne środki trwałe	5 886 067,14	3 975 447,76
Razem	25 160 563,77	22 468 703,74

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki Grupy nie posiadały gruntów w użytkowaniu wieczystym. Łączna wartość środków trwałych w leasingu finansowym na dzień 30 września

2018 roku wynosiła 5 158 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość środków wynosiła 3 762 tys. zł. Środki trwałe w leasingu finansowym ujęte są grupie środków transportu oraz grupie urządzeń technicznych i maszyn.

Na dzień 30 września 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku stan środków trwałych w budowie przedstawia tabela poniżej:

Środki trwałe w budowie	30.09.2018	31.12.2017
Środki trwałe w budowie	11 074,42	8 449,05
Razem	11 074,42	8 449,05

Na dzień 30 września wartość środków trwałych w budowie wynosiła 11.074,42 zł, zaś na dzień 30 września 2017 roku 8.449,05 zł. Kwota ta dotyczyła części nakładów poniesionych przez jednostkę dominującą na rozbudowę laboratorium oraz zakup wyposażenia.

Zarówno w okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2018 roku, jak i w 2017 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych klasyfikowanych, jako przeznaczone do sprzedaży. Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki Grupy nie posiadały ustanowionych zabezpieczeń na majątku.

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2018, ani w 2017 roku spółki Grupy nie dokonywały odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych.

6.5. Informacje o umowach znaczących dla działalności Grupy Kapitałowej

W dniu 10 września 2018 roku pomiędzy Emitentem a PKO Bank Polski S.A. oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli zawarta została umowa kredytu terminowego oraz kredytu odnawialnego obrotowego do łącznej kwoty stanowiącej równowartość do 75 mln zł. Emitent informuje, iż uzyskanie przez Spółkę finansowania na realizację transakcji stanowi ziszczenie się ostatniego z warunków zawieszających zamknięcia transakcji znajdujących się w umowie nabycia akcji Stemlab.

Zgodnie z umową nabycia akcji Stemlab zamknięcie transakcji, w ramach której nastąpiło przeniesienie własności akcji Stemlab na Emitenta, nastąpiło w dniu 24 września 2018 r.

Kredyt terminowy denominowany w EUR o równowartości 65 mln zł został udzielony na nabycie akcji Stemlab natomiast kredyt obrotowy w wysokości do 10 mln zł na finansowanie bieżącej działalności Spółki (w tym spłatę dotychczasowych kredytów udzielonych Emitentowi przez mBank S.A.). Umowa kredytu terminowego została zawarta na okres 5 lat, a oprocentowanie kredytu terminowego oparto o stawkę EURIBOR 1M (przy czym jeśli stawka jest niższa od zera, będzie uznana za równą zero) powiększoną o marżę banku, a jego spłata będzie następowała w miesięcznych ratach z uwzględnieniem spłaty balonowej w terminie spłaty ostatniej raty kredytu terminowego w wysokości ok. 13 mln zł. Z kolei kredyt odnawialny obrotowy został udzielony na okres 1 roku, jest oprocentowany w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę banku, ma charakter odnawialny i będzie mógł zostać udzielony m.in. w formie kredytu w rachunku bieżącym, gwarancji bankowej czy też akredytyw. Kredyt terminowy zostanie spłacony w całości w dacie wymagalności.

Zabezpieczenia spłaty ww. kredytów obejmują w szczególności, zastaw na wszystkich akcjach Stemlab należących do Emitenta, poręczenie każdego z Poręczycieli do kwoty 150% łącznej kwoty finansowania udzielone na okres do końca 2026 roku oraz zastawy rejestrowe i finansowe ustanowione na rachunkach bankowych Spółki.

Umowa przewiduje konieczność wypełniania przez Grupę Kapitałową Emitenta określonych kowenantów finansowych odnoszących się do wskazanych rodzajowo wskaźników finansowych w szczególności nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej EBITDA w wysokości 3,5x, czy też zobowiązanie do ograniczenia wypłaty dywidendy do 20% zysku netto, jak również utrzymania wskaźnika DSCR na poziomie nie niższym niż 1,2.

Poza ww. umową oraz umową nabycia akcji Stemlab w okresie sprawozdawczym nie były zawierane umowy znaczące.

7. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ RYZYKA I ZAGROŻENIA

7.1. Strategia Grupy Kapitałowej

Grupa rozwija swoją działalność przede wszystkim na rynkach, na których jest już obecna, skupiając się na wzroście organicznym, pozostając jednocześnie otwartą na wszelkie akwizycje, które mogą przyczynić się do jej rozwoju i budowy wartości dla akcjonariuszy. Tym samym, najważniejszym czynnikiem wzrostu dla Grupy jest tempo i skala pozyskiwania nowych próbek do bankowania oraz zrealizowanie akwizycji, która mogłaby w skokowy sposób zwiększyć skalę działania Grupy. Jest to pewna zmiana w stosunku do ubiegłych 3 lat, kiedy kładziono nacisk głównie na rozwój organiczny.

Dla realizacji strategii Grupy kluczowymi elementami są:

- wykorzystywanie i wzmocnianie wzrostu zainteresowania bankowaniem komórek macierzystych w wybranych krajach poprzez edukację, mającą na celu zwiększenie penetracji usługi bankowania komórek macierzystych i tkanek w tych krajach,
- wykorzystanie rosnącej liczby zastosowań komórek macierzystych w leczeniu różnych chorób i działania Grupy w celu zwiększenia liczby tych zastosowań,
- systematyczna budowa wizerunku Grupy, konsolidującej działalność pod marką FamiCord Group, jako dużego, stabilnego gracza na rynku.

W ocenie Zarządu Spółki, wzrost świadomości potencjalnych klientów, edukowanych w zakresie możliwości leczniczych istniejących dla osób posiadających zbankowane próbki krwi pępowinowej lub tkanek, pozwala na istotne zwiększanie zainteresowania bankowaniem ze strony potencjalnych klientów, co powinno się przyczynić do wzrostu penetracji rynków, na których Grupa jest już obecna. Poprzez penetrację należy rozumieć odsetek dzieci rodzących się, których rodzice korzystają z usługi bankowania rodzinnego. Dzięki koncentracji i intensyfikacji działalności operacyjnej w wybranych krajach europejskich działalność Grupy odnosi coraz większe korzyści wynikające z efektu skali.

Grupa koncentruje działania rozwojowe w krajach zakwalifikowanych do segmentu Rynki strategiczne, charakteryzujących się w ocenie Emitenta największym potencjałem ze względu na bezwzględną liczbę urodzeń oraz stopień obecnej oraz przewidywanej penetracji rynku. Ze względu na potencjał rynków oraz relatywnie niską penetrację, jako szczególnie ważne dla swojego rozwoju Emitent uznaje Polskę i Turcję. W tych krajach podejmowane są obecnie działania zmierzające do wzrostu penetracji, ukierunkowane przede wszystkim na rozwijanie świadomości, zarówno potencjalnych klientów, jak i środowiska medycznego. Grupa planuje także dalsze zwiększanie udziału w rynku hiszpańskim. Zarząd zakłada, że zachowanie obecnego tempa wzrostu będzie możliwe dzięki dalszemu rozwojowi Grupy na rynkach zaliczanych do segmentu Rynki strategiczne, w którym z roku na rok Grupa pozyskuje coraz więcej próbek w obszarze B2C.

Rynki rumuński i węgierski są istotne dla Grupy ze względu na ich wielkość i mocną pozycję spółek zależnych na tych rynkach. Potencjał wzrostu wydaje się tam jednak nieco mniejszy, choć w przypadku ożywienia na Węgrzech możliwe jest dalsze zwiększenie sprzedaży.

Spółki Grupy są nr 1 w Polsce, Hiszpanii, Turcji, Łotwie, Węgrzech i nr 2 w Rumunii oraz od III kwartału roku 2018 nr 3 we Włoszech. Dzięki temu Grupa jest, według szacunków Spółki, liderem w Europie pod względem nowo pozyskiwanych próbek krwi pępowinowej lub tkanek z ponad 20% udziałem w rynku (wg szacunków Emitenta). Po przeprowadzonej we wrześniu 2018 r. transakcji nabycia akcji spółki Stemlab (Portugalia) udziały rynkowe wzrosły do ok. 28%. Stemlab ma pozycję nr 1 w Portugalii.

Jak wspomniano powyżej, bazując na swoim dużym doświadczeniu, poza wzrostem organicznym Spółka poszukuje celów do przeprowadzenia akwizycji – Grupa sfinalizowała dotychczas kilkanaście przejęć o różnym charakterze.

Istotnym czynnikiem dla rozwoju Grupy i poziomu jej przychodów oraz wyników finansowych jest systematycznie rozwijanie portfolio usług dodatkowych, oferowanych równoległe z podstawowym zakresem usług, tj. pozyskaniem, przetworzeniem i przechowywaniem komórek macierzystych z krwi pępowinowej. Do usług dodatkowych należą m.in. pobrania komórek ze sznura pępowinowego, pozyskanie krwi łożyskowej, badania diagnostyczne, konsultacje medyczne, usługi ubezpieczeniowe. Co bardzo ważne, znacząca część usług dodatkowych jest oferowana nie tylko na etapie pozyskiwania krwi pępowinowej, ale również później, w trakcie trwania umowy przechowywania, co pozwala finalnie na zwiększenie przychodów uzyskiwanych z jednego klienta.

Oczekując wzrostu zainteresowania tym obszarem działalności, Grupa planuje rozwijanie prac nad indywidualnymi terapiami eksperymentalnymi z zastosowaniem komórek macierzystych. Dotychczas te prace dotyczyły komórek macierzystych z krwi pępowinowej i pępowiny. Jeszcze w 2018 spółka rozpoczęła prace nad bankowaniem i/lub wykorzystywaniem komórek SVF z tkanki tłuszczowej. Działalność ta będzie rozszerzana również o komórki MSC. Preparaty do terapii indywidualnych mogą być przygotowywane przez Grupę nie tylko dla klientów posiadających próbki krwi zbankowane w podmiotach należących do Grupy lub z nią współpracujących, ale również dla lekarza lub kliniki, którzy zlecą Grupie wytworzenie odpowiedniego preparatu z komórek macierzystych dla swojego pacjenta. Rozwijanie potencjału do przygotowywania środków leczniczych jest więc niezwykle istotne, zarówno ze względu na potencjał biznesowy, jak i na aspekty marketingowy i wizerunkowy działalności bankowania krwi.

7.2. Perspektywy i czynniki rozwoju Grupy Kapitałowej

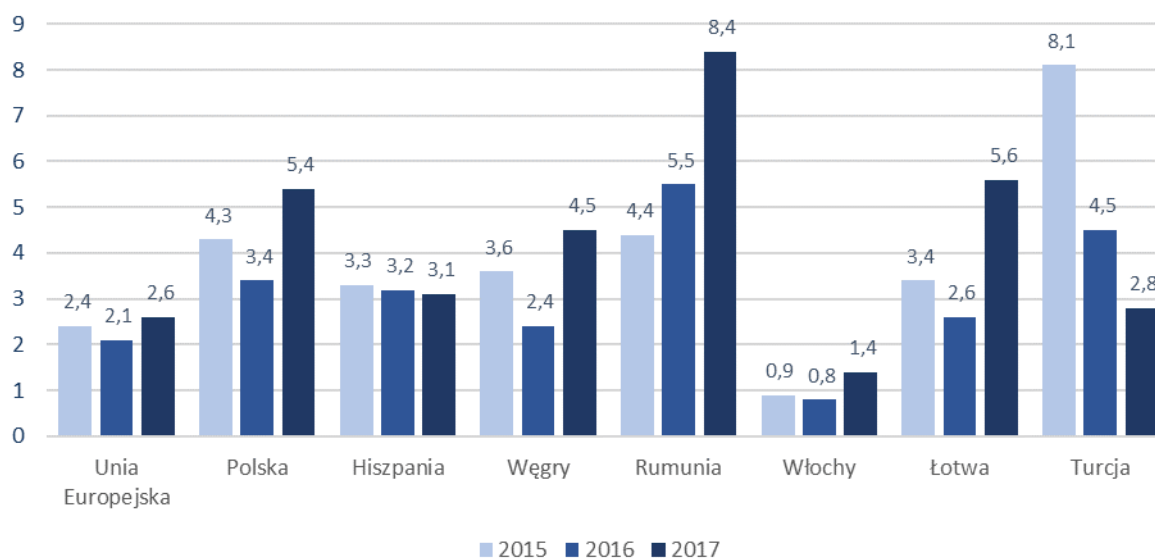
Poniżej Spółka opisuje czynniki, które mogą mieć wpływ na przyszłe wyniki Grupy PBKM.

Sytuacja makroekonomiczna w krajach Unii Europejskiej

Okres stabilności gospodarczej lub rozwoju gospodarczego w większości państw Unii Europejskiej w latach 2012-2014 przyczynił się do spadku bezrobocia, poprawy nastrojów społecznych oraz wzrostu skłonności do konsumpcji w gospodarstwach domowych. Dzięki temu wzrosła również skłonność do wydatkowania środków na opiekę medyczną, co powinno bezpośrednio przełożyć się na zainteresowanie ofertą Grupy i zwiększanie przez nią przychodów ze sprzedaży. Hiszpania, która nieco dłużej odczuwała skutki kryzysu jest obecnie w poprawiającej się sytuacji gospodarczej, chociaż nastąpił tam znaczący spadek liczby urodzeń.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę PKB na rynkach, na których obecne są spółki Grupy:

Dynamika PKB w %

* Źródło: Eurostat

** Turcja – dane za rok 2017 to prognoza Komisji Europejskiej

Sytuacja makroekonomiczna w Turcji

W 2018 roku czołowe agencje ratingowe (S&P, Fitch, Moody's) obniżyły rating kredytowy Turcji. Niepewne otoczenie polityczne, niestabilna waluta, oraz groźba nałożenia ceł na towary importowane do USA spowodowały odpływ kapitału zagranicznego od tureckiej liry. Efektem odpływu kapitału jest osłabienie się liry do USD o 40% w ciągu trzech kwartałów 2018 oraz stale rosnące ceny konsumpcyjne w ujęciu nominalnym.

W ocenie Emitenta na dzień dzisiejszy trudno stwierdzić jak zachowa się gospodarka tego kraju oraz jakie nastroje będą panowały wśród społeczeństwa tureckiego w podejściu do wydatków konsumpcyjnych, w tym do wydatkowania środków na opiekę medyczną. Na chwilę obecną zauważalna jest presja ze strony klienta na obniżenie ceny usług denominowanych w walutach obcych przez co tempo wzrostu sprzedaży w Spółce na tym rynku ulegnie spowolnieniu, a osłabienie tureckiej liry wpłynie w pewnym stopniu negatywnie na przychody, jak i wyniki Grupy. Pierwsze negatywne sygnały są już odczuwalne w postaci konieczności oferowania wyższych rabatów na przechowywanie krwi pępowinowej lub tkanek, która rozlicza się w EUR a płatności są po kursie z danego dnia w lirze tureckiej.

Regulacje dotyczące badań medycznych, w tym terapii eksperymentalnych oraz środków leczniczych

Obecnie obowiązujące regulacje dotyczące terapii eksperymentalnych, jak i przewidywane przez Grupę kierunki ich rozwoju w najbliższych latach, nie powinny negatywnie wpływać na możliwość rozwijania i komercjalizacji badań prowadzonych przez Spółkę, w szczególności na rynku polskim.

Zmiany prawa w krajach Unii Europejskiej

UE dąży do systematycznej aktualizacji wymagań stawianych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie bankowania komórek krwi pępowinowej lub tkanek na poziomie prawa wspólnotowego. Nowe lub zmienione przepisy są implementowane w poszczególnych państwach członkowskich. Aktualizacje mają na celu podniesienie bezpieczeństwa pacjenta, standaryzację procesów i procedur oraz podniesienie jakości materiału biologicznego. Działania takie mogą za sobą nieść podniesienie kosztów działalności, jednak można założyć, że znaczący gracze w branży, do których zalicza się Grupa, będą w stanie szybciej i sprawniej dostosowywać się do nowych regulacji posiadając odpowiednie zaplecze ludzkie, organizacyjne, finansowe i skalę działania.

Polityka rządowa w zakresie zasad funkcjonowania publicznej nieodpłatnej służby zdrowia w krajach prowadzenia działalności przez Grupę

W żadnym z krajów, w których Grupa prowadzi działalność, jak i nigdzie indziej na świecie, usługa pobrania, przetwarzania i bankowania komórek macierzystych dla każdej rodzącej kobiety nie jest objęta refundacją przez publiczny system opieki zdrowotnej. Utrzymywanie się takiego stanu jest warunkiem rozwoju Grupy na tych rynkach, gdyż w przypadku wprowadzenia usług świadczonych przez Grupę do tzw. koszyka usług refundowanych przez państwowe systemy opieki zdrowotnej popyt na usługi oferowane przez Grupę na warunkach komercyjnych uległby najprawdopodobniej istotnemu ograniczeniu.

Specyficznym wyjątkiem są Węgry, gdzie usługi Grupy mogą być w całości lub częściowo refundowane przez nieobowiązkowy, ale dodatkowo płatny tzw. drugi filar opieki zdrowotnej, dość powszechny wśród grupy docelowej Emitenta. Finansowanie odbywa się w nim na zasadach komercyjnych, jednak konstrukcja systemu niewątpliwie przyczynia się do popularności bankowania komórek macierzystych w tym kraju.

Należy jednak podkreślić, że w każdym z krajów w przypadku finansowania bankowania krwi przez system publiczny, pobrany materiał biologiczny trafia do rejestru publicznego i tym samym o jego wykorzystaniu może decydować wyłącznie państwo, a dawca traci wszelkie prawa do próbki. Tym samym może okazać się, że dawca będąc w potrzebie nie otrzyma materiału, gdyż jego wykorzystanie następuje wg kolejności zgłoszeń klinik transplantacyjnych.

Opodatkowanie usług Grupy podatkiem VAT

Istotnym elementem negatywnie wpływającym na dostępność bankowania komórek macierzystych dla klientów indywidualnych oraz wynik finansowy Grupy jest obecnie obciążenie sprzedaży większości świadczonych usług stawką podstawową podatku VAT przy niewielkim udziale usług opodatkowanych w kosztach Grupy.

Do 2010 roku na wszystkich rynkach, na których działała Grupa z wyjątkiem Włoch, bankowanie komórek macierzystych korzystało ze zwolnienia z VAT dla usług medycznych. Dnia 10 czerwca 2010 Europejski Trybunał Sprawiedliwości wydał wyroki interpretacyjne w sprawach C-86/09 (Future Health Technologies Ltd) i C-262/08 (CopyGene A/S) stwierdzając, że preparatyka krwi pępowinowej i bankowanie komórek macierzystych nie stanowi opieki medycznej, ani nie jest z nią bezpośrednio związane, a zatem usługom tym nie przysługuje zwolnienie.

Wyroki te w późniejszych latach były stopniowo uwzględniane przez ustawodawstwo i sądy kolejnych krajów członkowskich, co powodowało obniżkę cen netto, a tym samym stopniowe pogarszanie się rentowności sprzedaży. Wzrost cen konsumenckich oznaczał ograniczenie dostępności usługi i spadek popytu.

Jedną z rezolucji Parlamentu Europejskiego sugerowałaby w dłuższej perspektywie możliwość rewizji stanowiska na mówiące, że bankowanie komórek macierzystych stanowi element opieki medycznej. Problem obciążenia usług podatkiem VAT może dotyczyć również banków publicznych, potencjalnie podnosząc koszt opieki zdrowotnej, dzięki czemu można mówić o zbieżności interesów publicznego i prywatnego sektora zdrowia w zakresie zwolnienia wszystkich usług medycznych z podatku VAT. Biorąc pod uwagę wagę wyroków interpretacyjnych ETS, zwolnienie musiałoby jednak zostać zapisane w dyrektywie VAT, co oznacza, że raczej nie nastąpi to w ciągu najbliższych lat. Należy założyć, że powrót do zwolnienia usług Grupy z VAT lub opodatkowanie stawką obniżoną mogłoby spowodować wzrost wolumenu sprzedaży i poprawę wyników finansowych Grupy.

O arbitralności opodatkowania banków komórek macierzystych stawką podstawową VAT świadczy wyrok interpretacyjny NSA z 4 listopada 2016 (sygn. I FSK 484/15) potwierdzający zwolnienie z VAT usług związanych z bankowaniem różnych innych typów tkanek i komórek, które podlegają dokładnie tym samym przepisom prawa medycznego, co komórki macierzyste.

Dodatковым potwierdzeniem braku jednolitego podejścia w kwestii opodatkowania usług oferowanych przez spółki Grupy podatkiem VAT jest ostatni wyrok Sądu Najwyższego na Węgrzech. Dnia 20 kwietnia 2017 roku sąd ten podtrzymał wyrok Sądu Administracyjnego w Budapeszcie uchylający decyzję Regionalnej Generalnej Dyrekcji Podatkowej Węgry Centrum z dnia 10 grudnia 2014 roku nakazującą spółce Krio Intezet Zrt. zapłatę podatku VAT za rok 2011. Zarząd Krio Intezet Zrt., na podstawie powyższej decyzji sądu, od dnia 1 sierpnia 2017 roku wprowadził zwolnienia z VAT na obecnie oferowane usługi preparatyki i bankowania krwi pępowinowej.

W nawiązaniu do powyższego, w listopadzie 2017 roku spółka Krio Intezet Zrt. dokonała korekty deklaracji VAT za 2012 rok. W dniu 7 lutego 2018 r., ww. organ podatkowy dokonał na rzecz Krio zwrotu podatku VAT za rok 2012 w kwocie 123.758.000 HUF co stanowi równowartość ok. 1,7 mln zł oraz unieważnił uprzednio nałożoną karą w wysokości 0,3 mln zł. Na mocy tej decyzji Zarząd Krio wystąpił 20 czerwca 2018 roku do Regionalnej Dyrekcji Podatkowej Węgry Centrum o sukcesywny zwrot podatku VAT za kolejne okresy sprawozdawcze tj. okres od stycznia 2013 do lipca 2017. W wyniku pozytywnego rozpatrzenia powyższego wniosku w dniu 23 lipca 2018 roku do Krio wpłynęły środki pieniężne w wysokości ok. 680 mln HUF (co stanowi równowartość ok. 9,0 mln PLN) z tytułu zwrotu podatku VAT za okresy sprawozdawcze od stycznia 2013 roku do lipca 2017 roku. Wpływ tego zdarzenia został ujęty w wynikach III kwartału 2018 roku.

Kolejna zmiana w zakresie opodatkowania usług preparatyki i bankowania krwi pępowinowej i/lub innych tkanek na Węgrzech nastąpi od 1 stycznia 2019 roku, gdzie w skutek wprowadzonej nowelizacji ustawy o VAT usługi te zostaną ponownie objęte 27% podatkiem VAT.

Ponadto Grupa kontynuuje działania na poziomie Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej związane z możliwością zmiany dyrektywy VAT i objęcia bankowania tkanek i komórek zwolnieniem podobnie, jak jest to dla działalności medycznej związanej z przeszczepianiem narządów, czy dawstwem krwi.

Liczba nowych klientów w segmencie Rynki strategiczne

Sprzedaż na rynku polskim wzrosła w niewielkim stopniu, co spowodowane jest aktywnością marketingową Grupy, rosnącą zamożnością społeczeństwa, wprowadzeniem usługi bankowania sznura pępowinowego oraz pojawiającymi się możliwościami terapii z wykorzystaniem komórek macierzystych. Hiszpania, będąca w grupie największych europejskich rynków banków rodzinnych, będzie nadal miała dla Grupy kluczowe znaczenie w kolejnych latach.

Trudna do przewidzenia wydaje się sytuacja na rynku tureckim, gdzie pomimo dużej liczby porodów (ok 1,3 mln dzieci rocznie) sytuacja socjoekonomiczna znacząco ogranicza możliwości predykcji dalszego rozwoju działalności w tym kraju. Dodatkowym czynnikiem wpływającym w sposób negatywny na możliwość utrzymania dużej dynamiki wzrostów na tym rynku są problemy operacyjne spółki Yasam Bankasi, które są skutkiem wydanej na początku 2018 roku decyzji Ministerstwa Zdrowia Turcji, na mocy której działalności spółki w obszarze preparatyki nowych próbek krwi pępowinowej została tymczasowo zawieszona (szczegółowe informacje na ten temat zostały przedstawione w nocie 42 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2017). Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania spółka Yasam Bankasi prowadzi pełną działalność operacyjną, choć jeszcze nie osiągnęła wyników sprzedaży sprzed zawieszenia działalności na początku 2018 r.

Biorąc powyższe pod uwagę wydaje się, że dalsze wzrosty w tym segmencie są nadal możliwe, niemniej jednak utrzymanie dynamiki wzrostu z poprzednich lat będzie bardzo trudne.

Liczba nowych klientów w segmencie Rynki pozostałe

Na rynku węgierskim Grupa spodziewa się pewnego odbicia liczby nowo pozyskiwanych próbek w okresie kolejnych 6 miesięcy, co jest związane z mniejszą aktywnością konkurentów i licznymi działaniami sprzedażowymi.

Po poważnych problemach finansowych wiodącego banku rodzinnego (konkurenta Grupy) można zaobserwować dalszą stabilizację na rynku rumuńskim, gdzie Grupa odnotowała zauważalny wzrost liczby nowo pozyskanych umów. Należy jednocześnie zaznaczyć, że ze względu na dominujący model abonamentowy w

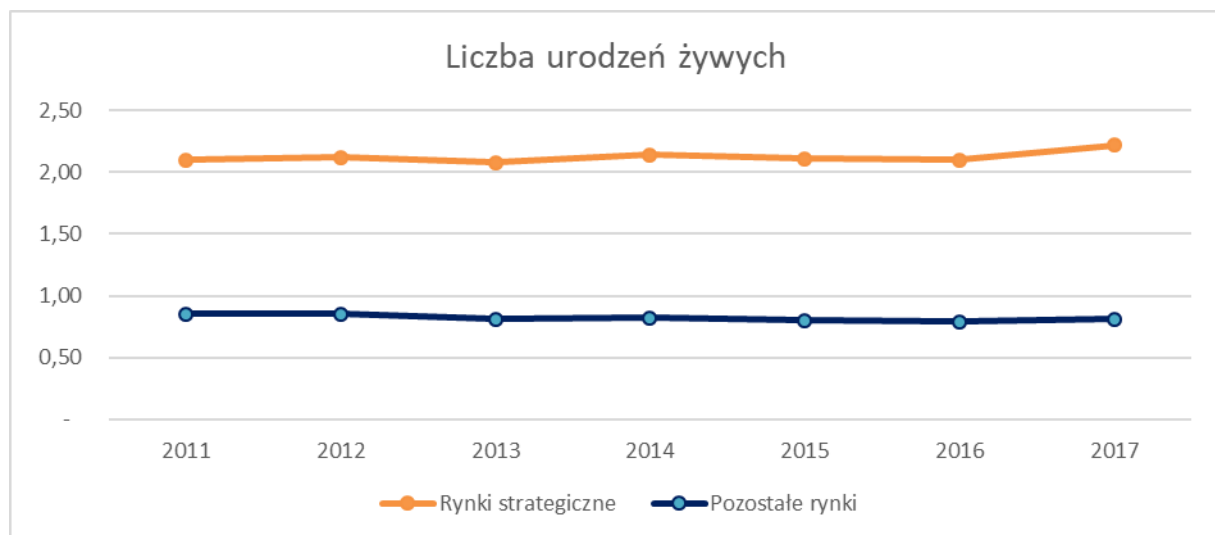
Rumunii, jak i na Węgrzech każdego roku zwiększa się pula przychodów generowanych z przechowywania próbek.

Spółki Grupy prowadzą działania w celu zwiększenia liczby nowo pozyskiwanych klientów we Włoszech i na Łotwie. W szczególności działania te odniosły skutek we Włoszech, gdzie po przeprowadzeniu relatywnie niedużych inwestycji w sprzedaż odnotowano skokowy wzrost liczby klientów pozwalający na uzyskanie pozycji nr 3 na rynku w segmencie B2B w III kwartale 2018 r. Spółka liczy, że w kolejnym roku zwiększy swoje udziały rynkowe, lecz osiągnięcie pozycji nr 2 w segmencie B2B jest bardzo mało prawdopodobne.

Charakterystyka rynków strategicznych

Spółka traktuje rynki Polski, Hiszpanii i Turcji, jako rynki strategiczne. Rynki te charakteryzują się dużą liczbą porodów (Turcja – ok. 1,3 mln, Hiszpania ok. 0,4 mln, Polska ok. 0,4 mln w skali roku), a zamożność społeczeństwa i jego siła nabywcza w Polsce i Turcji (pomimo zmiennej sytuacji gospodarczej) systematycznie rośnie. Co również istotne, na wszystkich tych rynkach istnieje pozytywne nastawienie do prywatnych usług medycznych, połączone ze skłonnością do wydatkowania na nie środków prywatnych. Dodatkowo, w krajach tych występuje silne pozytywne nastawienie do wartości rodzinnych, co przekłada się na rosnące zainteresowanie usługami Grupy. Hiszpania jest również w grupie największych pod względem pobrań rynkiem w Europie, większym od Niemiec, Włoch i Wielkiej Brytanii. Z kolei negatywny wpływ może mieć spadająca liczba porodów w Hiszpanii względem poprzednich lat.

Poniższy wykres przedstawia liczbę urodzeń żywych na przestrzeni ostatnich siedmiu lat.

* Źródło: Eurostat: dane za lata 2010 – 2015; Countrymeters.info: dane za 2016 rok

Tendencje dotyczące pobrań krwi pępowinowej na rynkach strategicznych obserwowane w ostatnich trzech latach są raczej pozytywne. Penetracja na rynku hiszpańskim, na którym prowadzi działalność kilkanaście banków krwi, po spadku związanym z kryzysem ekonomicznym w 2009 roku, ustabilizowała się. Nieco odmienna sytuacja panuje obecnie na rynku tureckim, na którym pomimo dobrego historycznego tempa wzrostu, niepewna sytuacja ekonomiczna może wyhamować rozwój Grupy na tym rynku. W Polsce, dzięki konsolidacji dokonanej przez PBKM, Emitent ma duży wpływ na całokształt rynku prowadząc intensywne działania marketingowe.

Struktura modeli płatności dla nowo zawieranych umów bankowania próbek krwi pępowinowej lub tkanek

Na bazie dotychczasowych obserwacji Emitent przewiduje, że na koniec 2018 roku na poziomie Grupy utrzyma się struktura umów zawieranych w modelach płatności abonamentowym i przedpłaconym, tj. około 62% nowych próbek będzie pozyskiwanych od klientów decydujących się na model abonamentowy. Odsetek ten nie

dotyczy przejętej spółki Stemlab działającej praktycznie wyłącznie w modelu przedpłat. Wg oceny Emitenta po uwzględnieniu próbek krwi pępowinowej lub tkanek Stemlab udział umów abonamentowych spadnie do ok. 45%.

Utrzymanie aktualnego poziomu rezygnacji klientów z kontynuowania przechowywania

Jednym z istotnych elementów dla wielkości przychodów i wyniku finansowego osiąganego przez Grupę jest wartość churn, kształtująca się w minionych okresach na stabilnym poziomie około 1%. Mając na uwadze statystyki kształtowania się poziomu churn oraz przyczyny jego zmian w przeszłości, Grupa nie widzi obecnie czynników, które mogłyby istotnie wpłynąć na jego znaczącą zmianę. Niemniej, ewentualne odchylenia od średniej ostatnich lat mogłyby wpłynąć na kształtowanie się przychodów Grupy.

Zwiększanie skali działalności poprzez przejęcia

Jak wcześniej wspomniano Spółka podtrzymuje decyzję o kontynuacji konsolidacji na rynkach, na których Grupa prowadzi już działalność operacyjną. Najbardziej interesujący ze względu na potencjalne akwizycje jest rynek turecki oraz rumuński. Spółkę interesuje również wejście do nowych krajów. Ponadto w związku z rozwojem prowadzonej działalności i zwiększeniem skali działania Grupa analizuje również możliwości wejścia na nowe rynki poza Europą. Rynki te charakteryzują się na ogół wyższymi cenami i mniejszą konkurencją, niż w Europie, jednak ewentualna działalność na nich będzie wymagać pozyskania nowych kompetencji (różnice kulturowe, otoczenie prawne etc.)

Ponadto w najbliższym czasie Spółka nie wyklucza rozpoczęcia współpracy z nowymi partnerami biznesowymi, dzięki którym to Grupa byłaby w stanie rozszerzyć zasięg dotychczas prowadzonej działalności na nowe rynki. W roku 2016 podpisana została umowa o rozpoczęciu współpracy z podmiotem z Szwecji. Na początku 2017 roku PBKM rozpoczął współpracę z partnerem biznesowym z Wielkiej Brytanii, z którym PBKM tworzy ofertę bankowania komórek macierzystych z tkanek popłodowych dla polskich rodzin mieszkających w tym kraju. Na początku roku 2018 spółka pozyskała nowego partnera działającego poprzez grupę powiązanych podmiotów na terenie: Serbii, Słowenii, Chorwacji, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Macedonii i Albanii. Pod koniec III kwartału 2018 roku Grupa sfinalizowała przejęcie największego portugalskiego banku krwi pępowinowej przez co rozszerzyła zakres swojej działalności o kolejny kraj, a także umocniła swoją obecność w krajach Europy zachodniej.

Badania nad terapiami eksperymentalnymi

Grupa zamierza systematycznie zwiększać zaangażowanie finansowe i organizacyjne w rozwój badań nad terapiami eksperymentalnymi z wykorzystaniem komórek macierzystych pozyskiwanych z różnych źródeł niebudzących wątpliwości etycznych, jak tkanki zwyczajowo utylizowane podczas porodu (sznur pępowinowy, łożysko, krew łożyskowa etc.), tkanka tłuszczowa, czy szpik. Będzie ono widoczne, zarówno we współpracy z obecnymi partnerami w tym zakresie, jak i w innych nowych formułach, które mogą pojawić się w branży. Grupa kontynuuje zaangażowanie w badania nad możliwościami płynącymi z zastosowania komórek mezenchymalnych, w szczególności w ramach programu Strategmed II. Emitent, jako jedyny polski podmiot komercyjny jest członkiem trzech konsorcjów w ramach programu Strategmed II, w ramach których zostaną rozpoczęte terapie komórkowe, m. in. w kardiologii, diabetologii, dermatologii/medycynie estetycznej. Ponadto, PBKM w ramach programu sektorowego InnoNeruoPharm, organizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), realizuje projekt ALSTEM - pracuje nad opracowaniem innowacyjnego produktu leczniczego terapii zaawansowanej opartej na komórkach mezenchymalnych galarety Whartona w leczeniu stwardnienia zanikowego bocznego. Należy zaznaczyć, że niektóre z realizowanych projektów mają opóźnienie w realizacji nie wynikające z winy Spółki ale spraw formalnych (długie postępowania administracyjne) oraz opóźnień w rekrutacji pacjentów do prób klinicznych. Liderzy tych projektów – czyli CM UJ oraz WUM pozostają w stałym kontakcie z NCBiR.

Rynek terapii komórkowych na świecie rozwija się w sposób niezwykle dynamiczny – w środowisku medycznym mówi się o liczbie kilkudziesięciu tysięcy pacjentów rocznie, płacących za terapie od 25 do 40 tys. USD, przy

czym liczba ta systematycznie rośnie. Emitent planuje rozwijać obecność na tym rynku głównie, jako usługodawca oferujący dostęp do przetworzonego materiału biologicznego. W 2016 roku Instytut Terapii Komórkowych S.A. rozpoczął bieżącą działalność operacyjną, która to skupiona jest na leczeniu pacjentów cierpiących na kilka rzadkich chorób neurologicznych. Należy podkreślić silne przewagi konkurencyjne Emitenta w porównaniu z wieloma podmiotami zaangażowanymi w terapie eksperymentalne, w dużej mierze spoza Europy: (i) stosowane są wyłącznie komórki macierzyste o znanym pochodzeniu, pozyskane przy pełnej zgodzie dawcy i w podmiotach leczniczych, (ii) Emitent posiada stosowne zgody na wytwarzanie produktów leczniczych wydane przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego, (iii) terapie odbywają się w kraju EU z zachowaniem wszelkich obowiązujących przepisów, (iv) wykorzystanie komórek macierzystych w leczeniu odbywa się za zgodą Komisji Bioetycznej. Ograniczeniem dla szerszego stosowania terapii jest obecnie konieczność zachowania eksperymentalnego charakteru leczenia, tj. produkty mogą być wytwarzane jedynie na zamówienie lekarza prowadzącego, indywidualnie dla danego pacjenta. Masowe wprowadzenie do produkcji i dostępność produktów „z półki” będzie możliwa po przeprowadzeniu prób klinicznych i uzyskaniu pozwoleń Europejskiej Agencji Leków, co Emitent, pod warunkiem uzyskania zgody Rady Nadzorczej, planuje w kolejnych latach. Biorąc pod uwagę, że koszty rejestracji leku w Europejskiej Agencji Leków nie są uwzględnione w projektach, a niezbędne badania i procedury są kosztowne i czasochłonne Spółka najprawdopodobniej będzie poszukiwała partnera zewnętrznego do ich realizacji.

Usługi dodatkowe

Dążąc do wzrostu przychodów uzyskiwanych z pojedynczego klienta, Grupa zwiększa przychody uzyskiwane od osób przechowujących komórki dzięki wprowadzaniu nowych produktów i usług, nie tylko medycznych. Przykładowo, od 2012 roku klientom Grupy w Polsce umożliwia się zawieranie ubezpieczeń oferowanych przez TU Allianz Życie Polska S.A.

Pod koniec 2017 roku Polski Bank Komórek Macierzystych rozpoczął współpracę z amerykańską firmą PlumCare, a dzięki tej współpracy oferuje nowoczesne badania i doradztwo genetyczne. PBKM jest pierwszym bankiem krwi pępowinowej w Europie, który wprowadza tę usługę do oferty, a ponadto grupa FamiCord ma wyłączność na jej oferowanie na wybranych rynkach w Europie.

W III kwartale 2018 roku podjęto decyzję o wstrzymaniu realizacji projektu Home KTG, który nie przynosił wystarczających korzyści sprzedażowych w Polsce.

7.3. Ryzyko prowadzonej działalności

Poniżej Zarząd przedstawia najważniejsze czynniki ryzyka, którymi Grupa zarządza w celu minimalizacji ich negatywnego wpływu na działalność operacyjną.

- ryzyko związane z niezrealizowaniem strategii i dalszym rozwojem Grupy;
- ryzyko związane z pozycją konkurencyjną Grupy i konkurencją na rynku usług, na których Grupa prowadzi działalność;
- ryzyko związane ze współpracą z partnerami medycznymi;
- przyjęcie określonego modelu wynagradzania wynika z lokalnych uwarunkowań rynkowych i prawnych;
- ryzyko związane z utratą klientów;
- ryzyko związane z informacjami medialnymi dotyczącymi działalności branży, w której prowadzi działalność Grupa;
- ryzyko związane ze spadkiem zainteresowania terapiami z wykorzystaniem komórek macierzystych;
- ryzyko pobrania zbyt małej ilości lub zakażenia materiału biologicznego;
- ryzyko błędów w preparatyce materiału biologicznego;
- ryzyko utraty pobranego materiału biologicznego lub próbki;
- ryzyko związane z wytwarzaniem produktów leczniczych;
- ryzyko związane z awarią urządzeń i systemów informatycznych wykorzystywanych w działalności Spółki;

- ryzyko utraty kadry zarządzającej;
- ryzyko odszkodowawcze i ryzyko sporów sądowych;
- ryzyko związane z przetwarzaniem przez Spółkę danych osobowych na znaczną skalę;
- ryzyka zdarzeń katastroficznych, ryzyka wyjątkowe;
- ryzyko związane z otoczeniem makroekonomicznym;
- ryzyko związane z przyjętą metodą rozpoznawania przychodów i kosztów;
- ryzyko związane ze wzrostem kosztów przechowywania;
- ryzyko związane z transakcjami zawieranymi z podmiotami powiązanymi;
- ryzyko zmiany przepisów prawa oraz sposobu ich interpretacji i stosowania;
- ryzyko naruszenia przepisów dotyczących ochrony konsumentów;
- ryzyko związane z koniecznością uzyskiwania i posiadania określonych pozwoleń;
- ryzyko zmian legislacyjnych w zakresie zasad funkcjonowania publicznej nieodpłatnej służby zdrowia w krajach prowadzenia działalności przez Grupę;
- ryzyko związane ze zmianą kwalifikacji usługi świadczonej przez szpitale na rzecz Spółki;
- ryzyko finansowe, w tym
 - ryzyko stopy procentowej;
 - ryzyko walutowe;
 - ryzyko kredytowe;
 - ryzyko związane z płynnością.

Szczegółowy opis ww. ryzyk został zamieszczony w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej za 2017 rok (str. 33 - 43) i pozostaje aktualny na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

8. PODATEK BIEŻĄCY I ODROZCZONY

Efektywna stopa podatkowa w okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku wyniosła 19,71% wobec 22,21% w okresie porównywalnym.

Zgodnie z polskimi przepisami w ciągu trzech kwartałów 2018 roku oraz analogicznym okresie roku ubiegłego spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

W pozostałych spółkach, w okresie 9 miesięcy bieżącego roku oraz analogicznego okresu roku 2017 stosowano następujące stawki podatkowe w celu naliczenia bieżących zobowiązań z tytułu podatku dochodowego:

- Łotwa – 15%
- Węgry – 9%
- Rumunia – 16%
- Włochy – 31,4%
- Turcja – 20%
- Hiszpania – 25%
- Szwajcaria – 21,17%

9. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Na koniec września 2018 r. oraz w okresie porównywalnym Grupa nie posiadała żadnych aktywów do sprzedaży oraz nie zaniechała prowadzenia żadnej działalności.

10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej za okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu sprawozdawczego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej przez skorygowaną (o wpływ potencjalnych elementów rozwadniających) średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

W okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym nie występowały elementy rozwadniające zysk przypadający na jedną akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilość akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w tys. sztukach)	4 735,00	4 735,00
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej za okres sprawozdawczy (w tys. zł)	29 791,01	23 490,93
Zysk na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku netto za okres sprawozdawczy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	6,29	4,96

11. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Dywidenda z zysku za 2017 rok

W okresie sprawozdawczym Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 29 czerwca 2018 roku podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto osiągniętego przez Spółkę, przeznaczając część zysku netto osiągniętego przez Spółkę w 2017 roku w kwocie 4 261 338,00 zł, tj. 0,90 zł na jedną akcję, na wypłatę dywidendy. Pozostała część przeznaczona została w całości na kapitał zapasowy. Dzień dywidendy został ustalony na 20 lipca 2018 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 31 lipca 2018 roku. Dywidenda została wypłacona w całości.

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy

Obowiązująca w Spółce polityka dywidendowa zakłada możliwość wypłaty dywidendy w wysokości nie wyższej, niż 50% skonsolidowanego zysku netto Grupy wypracowanego w roku poprzednim, uzależniając ostateczną treść rekomendacji od aktualnej sytuacji finansowej i płynnościowej Grupy oraz jej planów inwestycyjnych. Jednak w przypadku zaciągnięcia dodatkowych zobowiązań finansowych przeznaczonych na realizację planów inwestycyjnych Zarząd zamierza rekomendować wypłatę dywidendy w wysokości nie wyższej niż 20% skonsolidowanego zysku netto Grupy.

Zgodnie z art. 395 KSH, organem właściwym do powzięcia uchwały o podziale zysku (lub o pokryciu straty) oraz o wypłacie dywidendy jest zwyczajne walne zgromadzenie.

Ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy

Emitent nie jest stroną umów ani nie posiada zobowiązań, które ograniczałyby w jakikolwiek sposób wypłatę dywidendy w przyszłości za wyjątkiem zobowiązań wynikających z zawartej przez Emitenta umowy kredytowej z PKO BP z dnia 10 listopada 2018 r. Na mocy postanowień tej umowy, Spółka jest zobowiązana (do momentu spłaty zobowiązania) do nie wypłacania dywidendy w wysokości przewyższającej 20% wypracowanego zysku netto za rok obrotowy.

12. WARTOŚĆ FIRMY

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość firmy z tytułu nabycia udziałów w spółkach zależnych przedstawiała się następująco:

Dane na dzień 30 września 2018 roku	Wartość na początek okresu	Zwiększenie/ Zmniejszenia	Utrata wartości w okresie	Różnice kursowe	Wartość na koniec okresu
Krio	322 753,76	-	-	(162 123,44)	160 630,32
Biogenis	0,00	-	-	-	0,00
Cilmes Sunu Banka	0,00	-	-	-	0,00
Famicord Hungary	-	-	-	-	0,00
Sevibe Cells	11 609 156,15	-	-	304 581,82	11 913 737,97
Famicord Italia	-	-	-	-	0,00
Longa Vita	1 892 250,88	-	-	-	1 892 250,88
Yaşam Bankasi	881 859,01	-	-	(296 117,47)	585 741,54
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	2 423 648,31	-	-	(0,00)	2 423 648,31
Sevibe Testing	5 509,58	-	-	(193,95)	5 315,63
Biocell Lugano	-	7 234 239,45	-	-	7 234 239,45
Razem	17 135 177,69	7 234 239,45	0,00	(153 853,03)	24 215 564,10

Wartość firmy jaka powstanie na nabyciu akcji spółki Stemplab S.A. zostanie zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu rocznym za rok 2018.

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku nie stwierdzono utraty wartości firmy.

Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku	Wartość na początek okresu	Zwiększenie/ Zmniejszenia	Utrata wartości w okresie	Różnice kursowe	Wartość na koniec okresu
Krio	748 031,45	-	-	(425 277,69)	322 753,76
Biogenis	-	-	-	-	0,00
Cilmes Sunu Banka	-	-	-	-	0,00
Famicord Hungary	523 667,26	(501 686,19)	-	(21 981,07)	0,00
Sevibe Cells	12 376 217,42	-	-	(767 061,27)	11 609 156,15
Famicord Italia	-	-	-	-	0,00
Longa Vita	1 892 250,88	-	-	-	1 892 250,88
Yaşam Bankasi	1 133 191,21	-	-	(251 332,20)	881 859,01
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	2 423 648,31	-	-	-	2 423 648,31
Sevibe Testing	5 509,58	-	-	-	5 509,58
Razem	19 102 516,11	(501 686,19)	0,00	(1 465 652,23)	17 135 177,69

13. AKTYWA FINANSOWE

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku stan aktywów finansowych przedstawiają tabele poniżej:

Aktywa finansowe długoterminowe	30.09.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	546 090,08	5 570,00
Zwiększenia	75 889 843,29	540 520,08
Stan na koniec okresu	76 435 933,37	546 090,08

Aktywa finansowe długoterminowe	30.09.2018	31.12.2017
Udziały w jednostkach pozostałych	17 300,00	5 570,00
Inne inwestycje długoterminowe	76 418 633,37	540 520,08
Aktywa finansowe razem:	76 435 933,37	546 090,08

Znaczący wzrost długoterminowych aktywów finansowych związany jest z objęciem akcji spółki Stemlab S.A. Pozycja ta ulegnie zmniejszeniu w momencie rozliczenia transakcji.

14. CZYNNY ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Czynne rozliczenia międzyokresowe przedstawia następująca tabela:

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	30.09.2018	31.12.2017
Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	124 651 362,29	99 674 556,06
Aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych	1 396 430,43	883 044,74
Przedpłacone koszty pozyskania klientów	106 785,00	189 775,95
Inne	11 226,92	12 391,52
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	126 165 804,65	100 759 768,28

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	30.09.2018	31.12.2017
Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	9 133 163,51	11 109 217,94
Aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych	711 383,78	670 991,82
Domeny internetowe	0,00	1 587,63
Ubezpieczenia	121 466,88	90 666,36
Prenumeraty	6 323,81	10 681,72
Najem i dzierżawa	251 002,66	143 650,29
Licencje rozliczane w czasie	475 291,50	411 812,51
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 265 651,51	432 625,98
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	11 964 283,64	12 871 234,25

W pozycji przychody niezafakturowane z umów konsumenckich w części długo i krótkoterminowej prezentowane są przyspieszone przychody ze sprzedaży usług preparowania i przechowywania krwi pępowinowej oraz innych materiałów biologicznych.

Pozycja aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych przedstawia wartość przedpłaconych usług z tytułu przechowywania krwi pępowinowej oraz innych materiałów biologicznych w okresie od roku do 30 lat.

15. ZAPASY

Poniższa tabela przedstawia stan zapasów brutto na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Zapasy	30.09.2018	31.12.2017
Materiały	4 104 535,32	3 419 646,36
Produkty gotowe	0,00	42 459,30
Towary	618 511,98	252 842,40
Zapasy razem:	4 723 047,30	3 714 948,06

Odpis na zapasy	30.09.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	(597 299,48)	(760 631,22)
Zawiązanie odpisu	-	-
Rozwiązanie odpisu	-	163 331,74
Stan na koniec okresu:	(597 299,48)	(597 299,48)

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań spółek Grupy Kapitałowej.

16. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności handlowe przedstawia poniższa tabela:

Należności handlowe	30.09.2018	31.12.2017
Należności handlowe brutto	24 767 490,77	22 502 740,71
<i>w tym należności od jednostek powiązanych</i>	-	-
Odpis aktualizujący wartość należności	(4 763 188,34)	(5 090 914,84)
Należności handlowe netto:	20 004 302,43	17 411 825,87

Wartość godziwa należności nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wzrost należności wynika ze wzrostu skali biznesu oraz oferowania usług w formie sprzedaży ratalnej.

Pozostałe należności krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

Pozostałe należności krótkoterminowe	30.09.2018	31.12.2017
Rozliczenia z pracownikami	286 930,75	52 597,18
Depozyty, kaucje	500 602,28	482 235,51
Należności z tyt. podatku dochodowego	246 438,86	329 586,87
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	633 353,96	285 220,16
Należności dochodzone na drodze sądowej	15 844,68	15 844,68
Zaliczki	-	-
Inne należności krótkoterminowe	84 852,86	18 620,92
Pozostałe należności krótkoterminowe razem:	1 768 023,40	1 184 105,33

Przedstawiona powyżej pozycja zaliczek obejmuje dokonane wpłaty na poczet zakupu materiałów laboratoryjnych oraz zaliczki na środki trwałe.

17. AKCJE I AKCJONARIAT

17.1. Kapitał zakładowy

Na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał podstawowy Spółki wynosił 2.367,4 tys. zł i był podzielony na 4.734.820 akcji o wartości nominalnej 0,50 zł każda, w tym:

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D
- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J.

Na dzień sporządzenia Raportu Statut Spółki przewiduje możliwość skorzystania z warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. Kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 zł w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji zwykłych na okaziciela serii K o wartości nominalnej 0,50 zł każda. Celem warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego jest przyznanie praw do objęcia akcji serii K posiadaczom warrantów subskrypcyjnych, będącym osobami uczestniczącymi w programie motywacyjnym, z wyłączeniem prawa poboru w stosunku do dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Prawa objęcia akcji serii K mogą zostać wykonane w różnym terminie, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2023 roku.

W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

Na dzień publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego kapitał podstawowy Spółki wynosił 2.381.527,00 zł i był podzielony na 4.763.054 akcji o wartości nominalnej 0,50 zł każda, w tym:

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D
- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J
- 28.234 akcji serii K.

17.2. Struktura akcjonariatu

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień publikacji poprzedniego raportu okresowego tj. na dzień 27 sierpnia 2018 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Fundusze zarządzane przez Altus TFI S.A.	752 127	15,88%
Jakub Baran	378 227	7,99%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	370 000	7,81%
Pozostali	3 234 466	68,32%
Suma	4 734 820	100,00%

W dniu 7 września 2018 roku do Spółki wpłynęło od Invesco Ltd. z siedzibą w Atlancie, Stany Zjednoczone, zawiadomienie o przekroczeniu progu 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Zgodnie z treścią otrzymanego zawiadomienia, Invesco Advisers, Inc. posiada 247.000 akcji Spółki stanowiących 5,21% udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce.

W dniu 17 września 2018 roku do Spółki wpłynęło zawiadomienie od ALTUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. iż fundusze zarządzane przez ALTUS TFI S.A. zmniejszyły swój udział poniżej progu 15% w ogólnej liczbie głosów w Polskim Banku Komórek Macierzystych S.A. Zmniejszenie udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce nastąpiło na skutek rozliczenia w dniu 13 września 2018 r. transakcji zbycia na rynku regulowanym 165 718 akcji Spółki. Po zmianie udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce fundusze inwestycyjne zarządzane przez ALTUS TFI S.A. posiadają łącznie 549 398 akcji Spółki, stanowiących 11,60% kapitału zakładowego Spółki, uprawniających do 549 398 głosów w Spółce, co stanowi 11,60% w ogólnej liczbie głosów w Spółce.

W dniu 1 października 2018 roku do Spółki wpłynęło zawiadomienie od Nationale-Nederlanden Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A. o zwiększeniu stanu posiadania akcji Spółki powyżej 10% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Po rozliczeniu transakcji nabycia tj. na dzień 25 września 2018 roku na rachunku papierów wartościowych Funduszu znajdowało się 506 149 akcji Spółki, co stanowiło 10,69% kapitału zakładowego Spółki. Akcje te uprawniają do 506 149 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, co stanowi 10,69% ogólnej liczby głosów.

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień 30 września 2018 roku.

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Fundusze zarządzane przez Altus TFI S.A.	549 398	11,60%
Jakub Baran	382 558	8,08%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	506 149	10,69%
Invesco Advisers, Inc.	247 000	5,21%
Pozostali	3 049 715	64,42%
Suma	4 734 820	100,00%

W dniu 15 listopada 2018 roku Spółka powzięła informację o datowanym na dzień 14 listopada 2018 roku zawiadomieniu o przekroczeniu przez Active Ownership Fund SICAV-FIS SCS (bezpośrednio) (AOF) oraz Active Ownership Capital S.à r.l., Active Ownership Advisors GmbH, Active Ownership Investments Ltd., Tamline Import & Advisory LP, Tamline Investments Ltd. jak również Floriana Schuhbauer i Klaus Röhrig (wskutek pośredniego nabycia akcji) (łącznie jako Zawiadamiający) 5% ogólnej liczby głosów w Spółce w którym poinformowano iż Zawiadamiający posiada 358.539 akcji uprawniających do 7,5724% ogólnej liczby głosów.

Na dzień publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego wedle informacji przekazanych oficjalnie do Emitenta struktura akcjonariatu Spółki przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Fundusze zarządzane przez Altus TFI S.A.	549 398	11,53%
Jakub Baran	395 875	8,31%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	506 149	10,63%
Active Ownership Fund	358 539	7,53%
Invesco Advisers, Inc.	247 000	5,19%
Pozostali	2 706 093	56,81%
Suma	4 763 054	100,00%

W związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego w III kwartale 2018 Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w ilości 13 317 sztuk, zaś Członek Zarządu Tomasz Baran objął 10 654 sztuk. Pozostałe 4 263 sztuk akcji serii K zostały objęte przez kluczowych pracowników Grupy. W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

Po zapisaniu akcji Emitenta na rachunkach papierów wartościowych inwestorów kapitał zakładowy Emitenta wynosi 2.381.527,00 zł i dzieli się na 4.763.054 akcji, z których przysługuje prawo do 4.763.054 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

17.3. Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Poniżej zaprezentowano informację nt. akcji Spółki posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień publikacji poprzedniego raportu kwartalnego.

Akcjonariusz	Funkcja	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Jakub Baran	Prezes Zarządu	378 227	7,99%
Tomasz Baran	Członek Zarządu	48 685	1,03%
Konrad Milterski	Członek Rady Nadzorczej Spółki	2 750	0,06%

Po publikacji raportu za pierwsze półrocze 2018 roku do Spółki wpłynęły powiadomienia notyfikacyjne sporządzone w trybie art. 19 Rozporządzenia MAR od Prezesa Zarządu Jakuba Barana o zwiększeniu stanu posiadania akcji Spółki. W raportach bieżących o numerach 22, 26 i 34 Prezesa Zarządu poinformował o zakupie 4.331 akcji Spółki. W tym samym okresie Członek Zarządu Tomasz Baran dokonał transakcji zakupu 900 sztuk akcji Spółki, o czym Spółka poinformowała w raportach bieżących o numerach 23 i 27. Pan Marcin Radziszewski poinformował również o nabyciu łącznie 500 akcji Spółki – informacje w tym zakresie zostały przekazane w raporcie bieżącym 25.

Ponadto w III kwartale 2018 Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w ilości 13 317 sztuk, zaś Członek Zarządu Tomasz Baran objął 10 654 sztuk.

Członek Rady Nadzorczej Konrad Mitterski również zwiększył swoje zaangażowanie w kapitale Spółki, dokupując 540 sztuk akcji Spółki, o czym Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 26 i 30.

Na dzień publikacji niniejszego raportu kwartalnego akcje Spółki posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące kształtują się następująco:

Akcjonariusz	Funkcja	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Jakub Baran	Prezes Zarządu	395 875	8,31%
Tomasz Baran	Członek Zarządu	60 239	1,26%
Marcin Radziszewski	Członek Zarządu	500	0,01%
Konrad Mitterski	Członek Rady Nadzorczej Spółki	3 290	0,07%

Pozostałe osoby nadzorujące nie posiadają akcji Emitenta.

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz trzy osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym. Rada Nadzorcza wstępnie alokowała na ich rzecz warrantów subskrypcyjne w następujący sposób:

- Pan Jakub Baran – Prezes Zarządu Spółki, po spełnieniu warunków programu motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 17.754 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,
- Pan Tomasz Baran – Członek Zarządu, po spełnieniu warunków Nowego Programu Motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 14.204 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,

Pozostałe trzy osoby będą miały prawo do objęcia odpowiednio do 4.735 warrantów, do 1.184 sztuk Warrantów za każdy rok obrotowy oraz do 947 za każdy rok obrotowy.

Z dniem 20 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o przyłączeniu do programu dwóch kolejnych osób, Marcina Radziszewskiego oraz jednej osoby uznanej za kluczową dla działalności Grupy Kapitałowej. Osobom tym alokowano odpowiednio 4.735 oraz 2.368 warrantów z puli rezerwowej.

W lipcu 2017 roku wyemitowana została pierwsza transza warrantów subskrypcyjnych – Rada Nadzorcza Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. przyznała 29.122 warrantów, co stanowi 75% możliwych do przyznania warrantów w I transzy. Wstępnie alokowane warranty, które nie zostały wyemitowane i przyznane ww. osobom trafiły do puli rezerwowej.

Warunki do przyznania warrantów za dany rok:

- 1) W odniesieniu do 50% warrantów oferowanych w danej transzy – Grupa Kapitałowa osiągnie cele finansowe wyznaczone uchwałą RN na dany rok obrotowy, w szczególności określony poziom wskaźnika EBITDA
- 2) W odniesieniu do 50% warrantów oferowanych w danej transzy nastąpi wzrost wskaźnika EPS na poziomie co najmniej 20%, przy czym wzrost wskaźnika rozumie się dla roku obrotowego jako iloraz EPS osiągniętego przez Grupę Kapitałową w danym roku, do EPS osiągniętego przez Grupę Kapitałową w roku poprzednim.

Cena akcji, po której warrant subskrypcyjny może zostać zrealizowany tj. zamieniony na akcje to Cena Emisyjna w rozumieniu Regulaminu Programu Motywacyjnego.

W ramach ww. transzy:

- Pan Jakub Baran objął 13.317 warrantów subskrypcyjnych;
- Pan Tomasz Baran objął 10.654 warrantów subskrypcyjnych.

Poza wskazanymi powyżej warrantami osoby zarządzające nie posiadają innych uprawnień do akcji Emitenta.

Osoby nadzorujące nie posiadają uprawnień do akcji Emitenta.

Dnia 19 lipca 2018 roku Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego. Akcje serii K nie mają formy dokumentu i intencją Emitenta jest ich dematerializacja, dopuszczenie oraz wprowadzenie tych akcji do obrotu na rynku regulowanym, a w konsekwencji powyższego wydanie akcji serii K nastąpi w związku z zapisaniem ich na rachunkach papierów wartościowych.

W związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego w III kwartale 2018 Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w ilości 13 317 sztuk, zaś Członek Zarządu Tomasz Baran objął 10 654 sztuk. Pozostałe 4 263 sztuk akcji serii K zostały objęte przez kluczowych pracowników Grupy. W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

Po zapisaniu akcji Emitenta na rachunkach papierów wartościowych inwestorów kapitał zakładowy Emitenta wynosi 2.381.527,00 zł i dzieli się na 4.763.054 akcji, z których przysługuje prawo do 4.763.054 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

18. REZERWY

Poniższa tabela przedstawia zmiany w stanie rezerw w okresach objętych sprawozdaniem finansowym:

	Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwa na odpisy emerytalne	Rezerwa na niewykorzystane urlopy	Rezerwa na pobrania i edukację	Inne rezerwy	Razem
01.01.2018	660 855,00	196 807,13	920 623,73	1 554 730,83	162 704,00	3 495 720,69
Zawiązanie	239 641,97	3 523,00	385 607,34	950 092,21	(252,00)	1 578 612,52
Wykorzystanie	-	-	-	-	-	-
Rozwiązanie	(364 766,01)	(56 048,07)	(136 212,69)	(579 841,83)	(12 000,00)	(1 148 868,60)
30.09.2018	535 730,96	144 282,06	1 170 018,38	1 924 981,21	150 452,00	3 925 464,61
w tym:						
- długoterminowe	-	125 814,66	-	-	107 330,00	233 144,66
- krótkoterminowe	535 730,96	18 467,40	1 170 018,38	1 924 981,21	43 122,00	3 692 319,95

Na dzień 30 czerwca 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki grupy nie tworzyły rezerw na sprawy sądowe.

19. KREDYTY I POŻYCZKI

Kredyty i pożyczki	30.09.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki długoterminowe, w tym:	58 363 015,22	6 826 501,23
- Kredyty i pożyczki od jednostek pozostałych	58 363 015,22	6 826 501,23
- Kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe, w tym:	14 252 682,90	5 808 740,12
- Kredyty i pożyczki od jednostek pozostałych	14 252 682,90	5 808 740,12
- Kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych	-	-
Kredyty i pożyczki razem:	72 615 698,12	12 635 241,35

Poniższa tabela przedstawia podział zobowiązań wg przewidywanego okresu spłaty:

Kredyty i pożyczki	30.09.2018	31.12.2017
Płatne na żądanie lub w terminie do 1 roku	15 089 876,72	6 629 120,57
Powyżej 1 roku - do 3 lat	18 796 237,61	5 006 401,43
W okresie od 3 do 5 lat	38 729 583,79	999 719,35
Powyżej 5 lat	-	-
Kredyty i pożyczki razem:	72 615 698,12	12 635 241,35

W pozycji kredyty i pożyczki prezentowane są kredyty zaciągnięte przez jednostkę dominującą oraz spółkę Sevibe Cells. Umowy kredytów i pożyczek zostały oprocentowane zgodnie z notowaniami EURIBOR + marża oraz WIBOR + marża. Kredyty zaciągnięte przez PBKM zabezpieczone są wekslem in blanco.

W dniu 10 września 2018 roku pomiędzy Emitentem a PKO Bank Polski S.A. oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli zawarta została umowa kredytu terminowego oraz kredytu odnawialnego obrotowego do łącznej kwoty stanowiącej równowartość do 75 mln zł. Kredyt terminowy denominowany w EUR o równowartości 65 mln zł został udzielony na nabycie akcji Stemlab natomiast kredyt obrotowy w wysokości do 10 mln zł na finansowanie bieżącej działalności Spółki (w tym spłatę dotychczasowych kredytów udzielonych Emitentowi przez mBank S.A.). Umowa kredytu terminowego została zawarta na okres 5 lat, a oprocentowanie kredytu terminowego oparto o stawkę EURIBOR 1M (przy czym jeśli stawka jest niższa od zera, będzie uznana za równą zero) powiększoną o marżę Banku, a jego spłata będzie następowała w miesięcznych ratach z uwzględnieniem spłaty balonowej w terminie spłaty ostatniej raty

kredytu terminowego w wysokości ok. 13 mln zł. Z kolei kredyt odnawialny obrotowy został udzielony na okres 1 roku, jest oprocentowany w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę Banku, ma charakter odnawialny i będzie mógł zostać udzielony m.in. w formie kredytu w rachunku bieżącym, gwarancji bankowej czy też akredytyw. Kredyt terminowy zostanie spłacony w całości w dacie wymagalności.

Zabezpieczenia spłaty ww. kredytów obejmują w szczególności, zastaw na wszystkich akcjach Stemlab należących do Emitenta, poręczenie każdego z Poręczycieli do kwoty 150% łącznej kwoty finansowania udzielone na okres do końca 2026 roku oraz zastawy rejestrowe i finansowe ustanowione na rachunkach bankowych Spółki.

Umowa przewiduje konieczność wypełniania przez Grupę Kapitałową Emitenta określonych kowenantów finansowych odnoszących się do wskazanych rodzajowo wskaźników finansowych w szczególności nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej EBITDA w wysokości 3,5x, czy też zobowiązanie do ograniczenia wypłaty dywidendy do 20% zysku netto, jak również utrzymania wskaźnika DSCR na poziomie nie niższym niż 1,2.

Pozostałe warunki umowy oraz warunki korzystania z ww. kredytów, w tym odnoszące się do możliwości rozwiązania lub odstąpienia od umowy czy też wcześniejszej spłaty kredytów również nie odbiegają od standardowych postanowień dla tego rodzaju umów.

20. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

Na dzień 30 września 2018 roku struktura przychodów przyszłych okresów przedstawiała się następująco:

Długoterminowe przychody przyszłych okresów	30.09.2018	31.12.2017
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	60 605 780,33	58 823 008,56
Przychody przyszłych okresów B2B	546 086,19	56 995,43
Dotacje	2 041 641,74	2 755 753,91
Długoterminowe przychody przyszłych okresów razem:	63 193 508,26	61 635 757,90

Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów	30.09.2018	31.12.2017
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	4 709 772,20	6 008 496,41
Przychody przyszłych okresów B2B	332 719,01	1 223 209,99
Dotacje	1 619 852,48	592 687,76
Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów razem:	6 662 343,69	7 824 394,16

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	30.09.2018	31.12.2017
Koszty niezafakturowane	813 915,45	618 332,17
Zobowiązania wobec pracowników	50 766,31	-
Koszty testów medycznych	-	16 751,77
Koszty badania sprawozdania finansowego	34 070,99	49 996,02
Inne	329,78	54 615,07
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe bierne	899 082,52	739 695,02

Przychody przyszłych okresów stanowią otrzymane od klientów przedpłaty na poczet usługi przechowywania za okres 3, 5, 6, 10, 12, 18, 20, 25, 26 i 30 lat, które rozpoznawane są jako przychód proporcjonalnie w okresie, którego dotyczą. Przychody przyszłych okresów B2B dotyczą przychodów z tytułu przechowywania bądź badań genetycznych świadczonych dla podmiotów biznesowych.

W pozycji dotacje, prezentowane są dotacje udzielone przez fundusze europejskie na rozwój prowadzonej przez Spółkę działalności.

21. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

Poniższa tabela przedstawia objaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych na dzień 30.09.2018 roku oraz na dzień 30.09.2017 roku:

Bilansowa zmiana stanu należności	(3 266 101,12)	(6 588 262,06)
Kompensata	490 126,00	-
Zmiana stanu w cash flow	(2 775 975,12)	(6 588 262,06)

Bilansowa zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	9 389 689,59	5 314 082,06
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. leasingu	(1 455 153,41)	(38 762,98)
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. dywidendy	-	56 986,59
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. dłużnych papierów wartościowych	(6 164 001,80)	(10 295 890,00)
Zmiana stanu w cash flow	1 770 534,38	(4 963 584,32)

Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(23 943 998,37)	(11 447 643,92)
Wprowadzenie MSSF 15 i MSSF 9	12 612 560,61	-
Dotacje otrzymane	(1 710 453,04)	(1 560 000,00)
Zmiana stanu w cash flow	(13 041 890,80)	(13 007 643,92)

22. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE Z TYTUŁU LEASINGU

Grupa posiada szereg zawartych umów najmu, leasingu i innych o podobnym charakterze. Najistotniejsze, z których wynikały następujące zobowiązania pozabilansowe do dokonania przyszłych płatności przedstawiono w poniższej tabeli:

[tys. zł]	30.09.2018	31.12.2017
Płatności z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu powierzchni	15 416	13 572
W okresie do 1 roku	2 250	2 066
W okresie od 1 roku do 5 lat	8 124	8 300
Powyżej 5 lat	5 042	3 206
Płatności z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu samochodów	280	467
W okresie do 1 roku	98	224
W okresie od 1 roku do 5 lat	182	243
Powyżej 5 lat	-	-

23. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, W TYM RÓWNIEŻ UDZIELONE PRZEZ GRUPĘ GWARANCJE I PORĘCZENIA, TAKŻE WEKSLOWE

Według stanu na dzień 30 września 2018 r. Grupa wystawiła weksle o łącznej wartości 27,6 mln zł. Są one powiązane z umowami przyznającymi dotacje/dofinansowanie do projektów współfinansowanych środkami z Unii Europejskiej, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także stanowią zabezpieczenie dla umów kredytowych. W III kwartale 2018 roku Grupa nie wystawiła weksli.

24. PŁATNOŚCI REALIZOWANE W FORMIE AKCJI

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz trzy osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym.

Z dniem 20 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o przyłączeniu do programu dwóch kolejnych osób, Marcina Radziszewskiego oraz jednej osoby uznanej za kluczową dla działalności Grupy Kapitałowej. Osobom tym alokowano warranty subskrypcyjne z puli rezerwowej.

Szczegółowe informacje nt. alokacji poszczególnych warrantów na rzecz osób uprawnionych zostały zamieszczone w punkcie 18.4 *Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących* powyżej.

Program motywacyjny został wprowadzony na okres 4 lat obrotowych Spółki, począwszy od 2016 roku, tj. 2016, 2017, 2018, 2019. Zgodnie z Uchwałą o Programie Warranty mają zostać uruchomione w czterech transzach.

Osobom uprawnionym zostanie zaoferowane łącznie maksymalnie 236.741 warrantów. Zgodnie z uchwałą o Programie warranty mają zostać uruchomione w czterech transzach w następujących datach:

- Za rok obrotowy 2016 – 38.826
- Za rok obrotowy 2017 – 38.826
- Za rok obrotowy 2018 – 38.826
- Za rok obrotowy 2019 – 38.826

Dodatkowo istnieje pula rezerwowa, przyznawana przez Radę Nadzorczą, która wynosi 76.936 sztuk warrantów.

Prawo do nabycia warrantów powstaje z chwilą spełnienia następujących warunków:

- osiągnięcie założonego wskaźnika EPS,
- osiągnięcie założonego poziomu EBIDTA,
- pozostawanie w stosunku zatrudnienia w trakcie trwania Programu.

Utrata prawa do nabycia warrantów za dany rok obrotowy następuje w przypadku:

- śmierci Osoby Uprawnionej, lub
- rozwiązania lub wypowiedzenia umowy o pracę lub innej umowy, na podstawie której Osoba Uprawniona wykonuje obowiązki lub świadczy usługi na rzecz Grupy Kapitałowej, w szczególności

z powodu jej niewykonywania lub niewłaściwego wykonywania lub podejmowania przez Osobę Uprawnioną działań sprzecznych z interesem Grupy Kapitałowej, lub

- złożenia przez Osobę Uprawnioną rezygnacji z pełnienia funkcji członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub
- odwołania Osoby Uprawnionej z pełnienia funkcji członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub
- wygaśnięcia mandatu Osoby Uprawnionej, jako członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej i niepowołania jej ponownie do Zarządu albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub

dana Osoba Uprawniona z dniem śmierci lub odpowiednio z dniem rozwiązania, wypowiedzenia umowy, wygaśnięcia mandatu, złożenia rezygnacji lub odwołania, traci prawo uczestnictwa w Programie i zostaje skreślona z listy Osób Uprawnionych; skreślenia danej Osoby Uprawnionej z listy Osób Uprawnionych dokonuje niezwłocznie Rada Nadzorcza. Z dniem utraty prawa uczestnictwa w Programie, wygasa prawo danej osoby do objęcia Warrantów, a Warranty wstępnie alokowane i nienabyte przez tę osobę przechodzą do Puli Rezerwowej. Warranty nabyte przez daną Osobę Uprawnioną przed dniem utraty prawa do uczestnictwa w Programie pozostają w mocy.

Do wyceny użyto modelu opartego na metodzie Monte-Carlo. Za moment rozpoczęcia Programu przyjęto datę 29 kwietnia 2016 roku – dzień debiutu giełdowego Spółki. Za okresy nabywania uprawnień kolejnych transz przyjęto odpowiednio 31 sierpnia 2017 roku, 31 sierpnia 2018 roku, 31 sierpnia 2019 roku, 31 sierpnia 2020 roku.

Za cenę wejściową akcji do modelu wyceny przyjęto kurs akcji spółki w ofercie publicznej - 47 zł/akcja. Cenę wykonania przyjęto w takiej samej wartości jak cenę wejściową - 47 zł/akcja. Jako średni okres trwania życia opcji przyjęto 5,14 roku. Przyjęto założenie, że wypłata dywidendy nie nastąpi w okresie trwania Programu. Ze względu na brak danych historycznych o notowaniach Spółki oczekiwana zmienność akcji PBKM S.A. została określona na podstawie historycznej zmienności akcji spółki Biomed Lublin S.A. w okresie od 27 stycznia 2012 roku do 27 kwietnia 2016 roku - na poziomie 55%.

Oszacowana pierwotnie na podstawie powyższych danych wartość godziwa Programu na datę przyznania wynosi 3.154 tys. zł.

Przy zachowaniu wszystkich istotnych parametrów programu jednostka dominująca ujęta w ciężar kosztów III kwartałów 2018 kwotę 507 tys. zł, zaś do końca 2018 roku ujmie dodatkowo 169 tys. zł.

W lipcu 2017 roku wyemitowana została pierwsza transza warrantów subskrypcyjnych – Rada Nadzorcza PBKM S.A. przyznała 29.122 warrantów, co stanowi 75% możliwych do przyznania warrantów w I transzy.

W związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego w III kwartale 2018 Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w ilości 13 317 sztuk, zaś Członek Zarządu Tomasz Baran objął 10 654 sztuk. Pozostałe 4 263 sztuk akcji serii K zostały objęte przez kluczowych pracowników Grupy. W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

Po zapisaniu akcji Emitenta na rachunkach papierów wartościowych inwestorów kapitał zakładowy Emitenta wynosi 2.381.527,00 zł i dzieli się na 4.763.054 akcji, z których przysługuje prawo do 4.763.054 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

25. KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI WALUTOWYCH

Waluta		
Do bilansu:	30.09.2018	31.12.2017
1 EUR	4,2714	4,1709
100 HUF	1,3191	1,3449
1 RON	0,9157	0,8953
1 TRY	0,6134	0,9235
1CHF	3,7638	3,5672
Do RZiS:	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017
1 EUR	4,2535	4,2566
100 HUF	1,3341	1,3793
1 RON	0,9141	0,9348
1 TRY	0,7862	1,0627
1 CHF	3,6772	3,8751

26. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH UJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

W omawianym okresie nie wystąpiły żadne znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.

27. PROGNOZY WYNIKÓW FINANSOWYCH

Spółka nie publikowała i nie planuje publikować jednostkowych oraz skonsolidowanych prognoz finansowych na rok 2018.

28. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

W okresie trzech kwartałów 2018 roku Spółka była stroną transakcji z podmiotami powiązаныmi, przy czym w okresie tym nie były zawierane z ww. podmiotami transakcje na warunkach innych niż rynkowe.

Transakcje między Spółką a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązаныmi Spółki zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązаныmi przedstawiono poniżej.

W roku obrotowym jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązаныmi niebędącymi członkami Grupy:

Sprzedż usług [tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017
RegenMed Sp. z o.o. Sp. k. ¹⁾	0,5	-
Razem:	0,5	0

- 1) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych (DBKM); w omawianym okresie spółka DBKM świadczyła dla tej spółki usługi badań laboratoryjnych;

Zakup usług [tys. PLN]	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017
Nardus Consulting ¹⁾	299	238
Cells Life Hungary ²⁾	-	346
Fahri Gurur Polat ³⁾	17	23
Bora Yilmazkurt ⁴⁾	56	48

Protest Diagnostic SRL ⁵⁾	134	140
Zaira Alternatives SRL ⁶⁾	46	46
Hardin Alternatives SRL ⁷⁾	28	28
PFA Pirciog Dorin ⁸⁾	-	184
Razem:	580	1 053

- 1) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Krio Intezet Zrt.; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi najmu pomieszczeń biurowych i laboratoryjnych;
- 2) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Krio Intezet Zrt.; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży;
- 3) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Yaşam Bankasi; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wynajmu nieruchomości oraz usługi doradcze;
- 4) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Yaşam Bankasi; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wynajmu nieruchomości oraz usługi doradcze;
- 5) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab i Biogenis; w omawianym okresie spółka Protest Diagnostic SRL świadczył dla Stemlab usługi badań diagnostycznych;
- 6) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka świadczyła dla spółki Zaira usługi administracyjne;
- 7) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży;
- 8) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Biogenis; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży.

Poniższe tabele przedstawiają salda należności i zobowiązań wobec jednostek powiązanych:

Należności handlowe [tys. PLN]	30.09.2018	31.12.2017
Kriovum Sejt és szövetbank	26	27
Kriovum egészségügyi szolgáltató	40	42
RegenMed Sp. z o.o. Sp.kom	0,1	-
Razem:	66,1	69

Zobowiązania handlowe [tys. PLN]	30.09.2018	31.12.2017
Fahri Guruu Polat	1	2
Bora Yilmazkurt	5	5
Razem:	6	7

29. POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania nie są prowadzone istotne postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności Spółki lub jednostki od niej zależnej.

30. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku. Po zapisaniu akcji Emitenta na rachunkach papierów wartościowych inwestorów kapitał zakładowy Emitenta wynosi 2.381.527,00 zł i dzieli się na 4.763.054 akcji, z których przysługuje prawo do 4.763.054 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

W dniu 26 października 2018 roku Zarząd Spółki działając na podstawie art. 399 § 1 oraz art. 402 [1] §1 i 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 11 ust. 3 Statutu Spółki zwołał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbędzie się w dniu 23 listopada 2018 roku, o godz. 10.00, w siedzibie Spółki.

31. INNE INFORMACJE, KTÓRE SĄ ISTOTNE DLA OCENY SYTUACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ PBKM

Poza informacjami zaprezentowanymi w niniejszym raporcie nie istnieją inne informacje, które w odniesieniu do Grupy Kapitałowej PBKM są istotne dla oceny jej sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian, oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań.

POLSKI BANK KOMÓREK MACIERZYSTYCH S.A.

KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA

ZA TRZECI KWARTAŁ 2018 ROKU

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Aktywa	30.09.2018 niebadane	31.12.2017 badane
Aktywa trwałe	238 665 056,15	144 110 081,22
Aktywa niematerialne	4 102 440,10	3 123 180,47
Wartość firmy	1 892 250,88	1 892 250,88
Rzeczowe aktywa trwałe	18 364 394,76	15 399 246,59
Należności długoterminowe	272 871,00	271 748,55
Inwestycje w spółkach zależnych	119 996 452,23	38 534 968,52
Pozostałe aktywa finansowe	396 133,17	5 570,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	92 102 597,33	83 845 814,17
Inne długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 537 916,68	1 037 302,04
Aktywa obrotowe	35 256 697,26	39 538 741,62
Zapasy	2 110 513,97	1 869 245,28
Należności handlowe	12 125 098,37	9 360 991,72
Należności krótkoterminowe inne	439 664,40	19 785,38
Pozostałe aktywa finansowe	10 305 534,10	12 974 431,46
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 369 852,30	7 780 475,66
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	5 901 163,96	6 602 839,68
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 004 870,16	930 972,44
Aktywa razem	273 921 753,41	183 648 822,84

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (cd.)

Kapitał własny i zobowiązania	30.09.2018 niebadane	31.12.2017 badane
Kapitał własny ogółem	112 933 416,67	102 074 704,72
Kapitał podstawowy	2 367 410,00	2 367 410,00
Pozostałe kapitały	87 670 536,76	66 136 102,88
Zyski z lat ubiegłych	5 896 281,38	8 294 149,96
Zysk okresu	16 999 188,53	25 277 041,88
Zobowiązania długoterminowe	131 051 576,32	62 384 923,40
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24 723 750,16	22 355 722,17
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	76 698 162,66	10 762 952,37
Pozostałe zobowiązania finansowe	4 022 626,49	2 474 718,78
Rezerwy długoterminowe	125 814,66	181 862,73
Przychody przyszłych okresów	25 481 222,35	26 609 667,35
Zobowiązania krótkoterminowe	29 936 760,42	19 189 194,72
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	14 009 247,95	5 370 432,95
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 051 075,65	784 042,80
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	4 131 050,53	3 601 878,12
Zobowiązania budżetowe	806 096,18	878 116,44
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	437 688,00	840 601,00
Pozostałe zobowiązania	1 249 927,55	24 800,67
Rezerwy krótkoterminowe	3 598 003,38	3 104 263,97
Przychody przyszłych okresów	4 653 671,18	4 585 058,77
Pasywa razem	273 921 753,41	183 648 822,84

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Rachunek zysków i strat	01.07.2018 - 30.09.2018 niebadane	01.01.2018 - 30.09.2018 niebadane	01.07.2017 - 30.09.2017 niebadane	01.01.2017 - 30.09.2017 niebadane
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów	24 796 639,39	70 593 089,98	23 708 029,37	67 521 119,48
Koszty działalności operacyjnej	(18 511 903,25)	(51 410 980,84)	(15 001 935,61)	(44 652 867,02)
Amortyzacja	(1 075 117,63)	(2 958 885,70)	(895 882,41)	(2 430 993,03)
Zużycie materiałów i energii	(3 903 865,30)	(11 066 053,63)	(3 463 574,91)	(9 679 049,19)
Usługi obce	(5 779 636,71)	(15 866 772,96)	(4 665 633,88)	(13 544 393,07)
Podatki i opłaty	(83 557,10)	(276 874,39)	(91 998,34)	(264 124,75)
Wynagrodzenie	(5 302 953,36)	(14 401 086,26)	(4 095 811,62)	(12 482 578,58)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(927 693,42)	(3 044 229,70)	(681 848,84)	(2 478 158,00)
Pozostałe koszty rodzajowe	(1 439 079,73)	(3 797 078,20)	(1 107 185,61)	(3 773 570,40)
Zysk ze sprzedaży	6 284 736,14	19 182 109,14	8 706 093,76	22 868 252,46
Pozostałe przychody operacyjne	542 404,46	1 766 587,28	171 915,61	719 058,30
Pozostałe koszty operacyjne	(125 891,30)	(336 874,30)	(213 262,79)	(1 269 238,38)
Zysk z działalności operacyjnej	6 701 249,30	20 611 822,12	8 664 746,58	22 318 072,38
Przychody finansowe	287 975,73	4 548 191,03	(45 278,68)	1 982 990,28
Koszty finansowe	(1 372 919,23)	(4 245 383,63)	(44 505,11)	(1 281 115,46)
Zysk przed opodatkowaniem	5 616 305,80	20 914 629,52	8 574 962,79	23 019 947,20
Podatek dochodowy	(1 138 864,29)	(3 915 440,99)	(1 769 980,82)	(4 499 594,82)
Zysk za okres sprawozdawczy	4 477 441,51	16 999 188,53	6 804 981,97	18 520 352,38
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)				
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Spółki	0,95	3,59	1,44	3,91

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	01.07.2018 - 30.09.2018 niebadane	01.01.2018 - 30.09.2018 niebadane	01.07.2017 - 30.09.2017 niebadane	01.01.2017 - 30.09.2017 niebadane
Zysk netto za okres	4 477 441,51	16 999 188,53	6 804 981,97	18 520 352,38
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	0,00	0,00	0,00	0,00
Zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	-	-	-	-
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach	-	-	-	-
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	0,00	11 730,00	0,00	0,00
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	-
Zysk netto z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	11 730,00	-	-
Inne całkowite dochody/(straty) po opodatkowaniu	-	-	-	-
Pozostałe dochody całkowite razem	4 477 441,51	17 010 918,53	6 804 981,97	18 520 352,38

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
01.01.2018	2 367 410,00	66 136 102,88	33 571 191,84	102 074 704,72
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	16 999 188,53	16 999 188,53
Podział zysku	-	21 015 703,88	(21 015 703,88)	0,00
Program motywacyjny	-	507 000,00	-	507 000,00
Inne całkowite dochody/straty		11 730,00		11 730,00
MSSF15/MSSF9			(2 397 868,58)	(2 397 868,58)
Dywidendy	-	-	(4 261 338,00)	(4 261 338,00)
30.09.2018	2 367 410,00	87 670 536,76	22 895 469,91	112 933 416,67

	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
01.01.2017	2 367 410,00	51 714 906,18	28 335 822,69	82 418 138,87
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	18 520 352,38	18 520 352,38
Podział zysku	-	11 518 996,73	(11 518 996,73)	0,00
Program motywacyjny	-	843 000,00	-	843 000,00
Dywidendy	-	-	(8 522 676,00)	(8 522 676,00)
30.09.2017	2 367 410,00	64 076 902,91	26 814 502,34	93 258 815,25

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	01.01.2018 - 30.09.2018 niebadane	01.01.2017 - 30.09.2017 niebadane
<i>Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej</i>		
Zysk przed opodatkowaniem	20 914 629,52	23 019 947,20
Korekty:	(11 944 844,38)	(10 662 655,53)
Amortyzacja	2 958 885,70	2 430 993,03
Zysk (strata) z tytułu różnic kursowych	(436 896,64)	124 579,12
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(926 434,00)	(930 953,08)
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	720 569,25	122 293,12
Zmiana stanu rezerw	437 691,34	58 572,74
Zmiana stanu zapasów	(241 268,69)	(413 902,45)
Zmiana stanu należności	(2 694 982,12)	(3 019 111,67)
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem kredytów i pożyczek	1 706 597,43	(841 191,26)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(13 989 128,01)	(9 694 018,77)
Inne korekty	520 121,36	1 500 083,69
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	8 969 785,14	12 357 291,67
Podatek dochodowy zapłacony	(1 258 972,00)	93 210,00
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 710 813,14	12 450 501,67
<i>Działalności inwestycyjna</i>		
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	263 654,59	124 383,42
Inne wpływy inwestycyjne	4 466 248,07	1 041 096,39
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne	(4 713 729,95)	(3 027 281,55)
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(81 693 522,46)	(3 750 746,64)
Udzielone pożyczki	(1 595 762,00)	(6 148 026,00)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(83 273 111,75)	(11 760 574,38)

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (cd.)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	01.01.2018 - 30.09.2018 niebadane	01.01.2017 - 30.09.2017 niebadane
<i>Działalność finansowa</i>		
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	85 942 837,44	8 500 000,00
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	10 000 000,00
Dotacje	1 710 453,04	1 560 000,00
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(4 261 338,00)	(8 522 676,00)
Spłaty kredytów i pożyczek	(11 036 718,55)	(3 097 490,44)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(675 717,34)	(560 889,19)
Odsetki	(527 841,34)	(441 881,28)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	71 151 675,25	7 437 063,09
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(4 410 623,36)	8 126 990,38
Środki pieniężne na początek okresu	7 780 475,66	1 698 324,82
Środki pieniężne na koniec okresu	3 369 852,30	9 825 315,20

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKÓCONEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO PBKM S.A.

1. Informacje ogólne

Prezentowane skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe spółki Polski Bank Komórek Macierzystych (zwanej w dalszej części „Spółką”, „Jednostką”) za III kwartał 2018 roku przedstawia skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej według stanu na dzień 30 września 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku, jak również, skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat, skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmujące dane za 3 oraz 9 miesięcy zakończonych 30 września 2018 roku i 3 oraz 9 miesięcy zakończonych 30 września 2017 roku, skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 9 miesięcy 2018 roku i 2017 roku, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych.

2. Zmiany zasad rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych

Rok 2018 jest pierwszym rokiem, na który Spółka sporządziła sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF 15. Dniem przejścia na MSSF 15 jest 1 stycznia 2018 roku. Standard wprowadza jednolity model rozliczania przychodów z umów z klientami. Zastępuje wytyczne dotyczące ujmowania przychodów z MSR 18 „Przychody” i MSR 11 „Umowy o budowę” oraz związane z nimi interpretacje. Podstawową zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodu w taki sposób, aby odzwierciedlał transfer przyrzeczonych towarów lub usług w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, do którego Spółka oczekuje mieć prawo za te towary lub usługi.

Jednostka zgodnie ze standardem MSSF 15 rozpoznaje przychody zgodnie z pięciostopniowym modelem ujmowania przychodów polegającym na:

- 1) Identyfikacji kontraktu z klientem;
- 2) Identyfikacji odrębnych obowiązków świadczenia w kontrakcie;
- 3) Ustalenia ceny transakcyjnej;
- 4) Alokacji ceny transakcyjnej do odrębnych obowiązków świadczenia;
- 5) Ustalenia okresu lub momentu ujęcia przychodów z realizacji poszczególnych obowiązków świadczenia.

1) Identyfikacja kontraktu z klientem

Zasady opisane poniżej dotyczą umów o pobranie, preparatykę, badania i przechowywanie materiału biologicznego z popłodu, zawieranych przez spółkę z klientami indywidualnymi. Negocjowane równoległe umowy sprzedaży innych produktów i usług, w szczególności: testów genetycznych, ubezpieczeń rozpatrywane są odrębnie. Umowa wchodzi w życie z chwilą pobrania materiału biologicznego, zawarta jest na czas nieokreślony, przyjmujemy, że okres umowy wynosi 18 lat, chyba, że została przedpłacona na dłuższy okres.

2) Identyfikacja odrębnych obowiązków świadczenia w kontrakcie

Umowy obejmują jedno lub dwa z następujących świadczeń:

- Pobranie, preparatykę, badania i kwalifikację materiału biologicznego do przechowania;
- Przechowywanie materiału biologicznego.

3) Ustalenie ceny transakcyjnej

Wartością umowy jest suma kwot należnych z tytułu realizacji wynikających z niej świadczeń w okresie jej trwania. W przypadku standardowej oferty są to opłaty dotyczące pobrania, preparatyki, badania i kwalifikacji materiału biologicznego do przechowania oraz opłata z tytułu przechowywania w okresie 18 lat, chyba że umowa została przedpłacona na dłuższy okres.

Szacując całkowitą cenę transakcyjną Spółka określa najniższą kwotę przychodów jaką może osiągnąć, określając przychód z przechowywania w formule przedpłaty na okres 18 lat. Różnica pomiędzy tak ustaloną ceną transakcyjną, a wynagrodzeniem otrzymanym w trakcie trwania umowy dla innych formuł płatności (np. płatność w modelu abonamentowym) stanowić będzie wynagrodzenie zmienne, którego realizacja uzależniona jest od preferencji klienta odnośnie wybranego modelu płatności. Ta część wynagrodzenia zmiennego będzie rozpoznawana w momencie, gdy zniknie niepewność co do jej odwrócenia się w przyszłości.

4) Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych obowiązków świadczenia

Alokacja ceny transakcyjnej dokonywana jest w oparciu o jednostkowe ceny hurtowe, skorygowane o koszty bezpośrednie i pośrednie jakie pojawiają się wyłączenie w związku z obsługą rynku detalicznego oraz o marżę oczekiwaną na rynku detalicznym.

5) Ustalenie okresu lub momentu ujęcia przychodów z realizacji poszczególnych obowiązków świadczenia

Jednostka dla głównych obowiązków świadczenia w kontrakcie będzie przyjmować następujące metody pomiaru stopnia spełnienia obowiązku:

- Dla obowiązku świadczenia, jakim jest uzyskanie materiału biologicznego nadającego się do wykorzystania odzwierciedleniem stopnia wypełnienia przez Jednostkę obowiązku będzie ujęcie przychodu w momencie zakończenia poszczególnych czynności na bazie oszacowanego stopnia zaawansowania usługi na te momenty.
- Dla obowiązku świadczenia, jakim jest przechowywanie materiału biologicznego, odzwierciedleniem stopnia wypełniania tego obowiązku jest upływ czasu w stosunku do łącznego oszacowanego okresu przechowywania ustalonego zgodnie z wytycznymi w punkcie 3).

Zgodnie z paragrafem MSSF 15C3.b) Spółka zastosowała MSSF 15 retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w rocznym okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania. Jednocześnie w ramach tej przejściowej metody, Spółka stosuje niniejszy standard retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

MSSF 9 „Instrumenty Finansowe” wprowadza zmiany w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych, metod wyceny (według zamortyzowanego kosztu oraz według wartości godziwej), zasad utraty wartości aktywów finansowych (w miejsce modelu strat poniesionych ma być stosowany model straty oczekiwanej) oraz klasyfikacji instrumentów finansowych. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2017 oraz 2018 nie będą ze sobą porównywalne, natomiast korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostały wprowadzone 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na zyski zatrzymane.

Zgodnie z nowymi zasadami utraty wartości aktywów finansowych, Spółka jest zobowiązana do tworzenia odpisów aktualizujących w oparciu o oczekiwane straty kredytowe mogące się pojawić na przestrzeni całego

życia danego instrumentu, natomiast jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem znacząco nie wzrosło, to Jednostka wycenia odpis z tytułu straty na tym instrumencie w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Spółka przeprowadziła analizę wpływu oczekiwanych strat w zakresie należności krótkoterminowych używając uproszczoną metodę, dopuszczoną do stosowania przez MSSF 9 w stosunku do krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług w zakresie wpływu oczekiwanych strat. Analiza wykazała, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług odpis z tytułu utraty wartości spadnie w stosunku do salda odpisu na dzień bilansowy, zwiększy zyski zatrzymane o 550 tys. zł.

	01.01.2018 dane zaraportowane	Wpływ MSSF 15	Wpływ MSSF 9	01.01.2018 dane przekształcone
Aktywa trwale	144 110 081,22			138 970 472,72
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	83 845 814,17	(5 139 608,50)		78 706 205,67
Aktywa obrotowe	39 538 741,62			38 871 284,56
Należności handlowe	9 360 991,72		549 482,30	9 910 474,02
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	6 602 839,68	(1 216 939,36)		5 385 900,32
AKTYWA RAZEM	183 648 822,84			177 841 757,28
Kapitał własny	102 074 704,72			99 676 836,15
Zyski zatrzymane	33 571 191,84	(2 947 350,88)	549 482,30	31 173 323,26
Zobowiązania długoterminowe	62 384 923,40			58 400 428,74
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22 355 722,17	(691 354,00)		21 664 368,17
Przychody przyszłych okresów	26 609 667,35	(3 293 140,66)		23 316 526,69
Zobowiązania krótkoterminowe	19 189 194,72			19 764 492,40
Przychody przyszłych okresów	4 585 058,77	575 297,68		5 160 356,45
PASYWA RAZEM	183 648 822,84			177 841 757,29

3. Instrumenty finansowe

Od 1 stycznia 2018 r. Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI” ang. Solely payment of principal and interest), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Instrumenty dłużne z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wycenione są w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite. Instrumenty, które nie spełniają wyceny według zamortyzowanego kosztu ani wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez:		
		Wynik	Pozostałe dochody całkowite	Razem
Należności handlowe	12 125 098,37	-	-	12 125 098,37
Wartość brutto	12 450 535,69	-	-	12 450 535,69
Odpisy aktualizujące	(325 437,32)	-	-	(325 437,32)
Należność krótkoterminowe inne	439 664,40	-	-	439 664,40
Wartość brutto	468 668,62	-	-	468 668,62
Odpisy aktualizujące	(29 004,22)	-	-	(29 004,22)
Pożyczki udzielone	489 539,30	-	-	489 539,30
Wartość brutto	1 202 142,60	-	-	1 202 142,60
Odpisy aktualizujące	(712 603,30)	-	-	(712 603,30)
Środki pieniężne	3 369 852,30	-	-	3 369 852,30
Udziały w innych jednostkach	119 996 452,23	10 194 827,97	17 300,00	130 208 580,20

Zobowiązania finansowe	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez:		
		Wynik	Pozostałe dochody całkowite	Razem
Kredyty bankowe	90 707 410,61	-	-	90 707 410,61
Zobowiązania handlowe	4 131 050,53	-	-	4 131 050,53
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	5 073 702,14	-	-	5 073 702,14

	Wycena w zamortyzowanym koszcie			Razem
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	
Wartość brutto	694 916,77	11 018 435,31	2 407 994,83	14 121 346,91
Należności handlowe	-	10 770 988,84	1 679 546,85	12 450 535,69
Należności krótkoterminowe inne	205 377,47	247 446,47	15 844,68	468 668,62
Pożyczki udzielone	489 539,30	-	712 603,30	1 202 142,60
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	-	(122 829,47)	(944 215,36)	(1 067 044,84)
Należności handlowe	-	(93 825,26)	(231 612,06)	(325 437,32)
Należności krótkoterminowe inne	-	(29 004,22)	-	(29 004,22)
Pożyczki udzielone	-	-	(712 603,30)	(712 603,30)
Wartość bilansowa (MSSF 9)	694 916,77	10 895 605,84	1 463 779,47	13 054 302,07